

18-19. YÜZYIL OSMANLI PANAYIRLARI VE HAFTA PAZARLARINA DAİR BELGELER-I

Doç. Dr. M. Akif ERDOĞRU*

Osmanlı ticaret tarihine ışık tutacak belgelere arşivlerimizde oldukça az rastlanıldığı bilinmektedir. Bu bakımdan burada yayınladığımız belgeler özellikle Anadolu'da kurulagelen panayır ve hafta pazarlarıyla ilgili olanlar ayrı bir önem ve kıymet taşımaktadır. Bu belgelerin mevcudiyeti ve önemi daha evvel S. Faruqi¹ ve Lütfi Güçer² gibi araştırmacılar tarafından belirtilmiş olmasına rağmen, pazar ve panayırlarla ilgili bu veriler ayrıntılı olarak değerlendirilmiş değildir. Bu şekilde bir araya toplanarak konunun daha iyi değerlendirilmesine imkan sağlanmış olmaktadır.

Yayına hazırladığımız panayır ve hafta pazarlarıyla ilgili bu belgeler Tapu ve Kadastro Arşivi'nde saklanan Mufassal ve Evkâf adı verilen defterlerden çıkarılmıştır. Bu belgeler, bu defterlere tevkîfler, defter-i hakani eminleri ve divan-ı hümayun muhasibleri tarafından sonradan eklenmiş kayıtlardır (*vassaleler*). Halis Eşref, Osmanlı Devleti'nde kurulan hafta pazarları ve panayırların Defter-i Hakanî'ye kaydedilmediğini; bilakis çoğunun kaydının Defter-i Hakanî'de bulunmadığını söylemektedir³, ama görüldüğü gibi bu bilgi doğru değildir.

Belgeler Avrupa pazar ve panayırlarıyla⁴ Osmanlı pazar ve panayırlarını kısmen mukayese etme imkanını sağlamaktadır. Bilindi-

* Ege Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi.

1. S. Faruqi bu belgeleri kullanarak 16. ve 17. yüzyıllarda Balkanlarda kurulan birkaç fuarı inceledi ve Osmanlı tesirini belirtti. Bkz. "The Early History of the Balkan Fairs", *Südost-Forschungen*, XXXVII, Münih 1978.

2. L. Güçer, "XVI-XVIII. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğu'nun Ticaret Politikası", *Türk İktisat Tarihi Yıllığı 1*, İstanbul 1987, s.41-47.

3. H. Eşref, *Külliyât-ı Şerhu Kanun-ı Arazi*, İstanbul 1315, s. 538-39. Pazar ve panayır yerlerinin hukukî olarak mesire yerlerinden ve ictimagahlardan farklı olduğunu H. Eşref belirtmektedir.

4. Panayır ve pazarların Avrupanın iktisadî gelişimindeki rolleri pek çok araştırmada belirtilmiştir. Bkz. Fernand Braudel, *The Wheels of Commerce, Civilization-Capitalism 15th-18th Century*, volume 2, (Fransızca'dan İngilizce'ye çeviren: Siân Renolds), New York, 1982, s.114-125. Yine bkz. René Sédillot, *Dünya Ticaret Tarihi*, (Türkçe'ye çev.

ği gibi kapitalizmin tesiriyle Osmanlı idarecileri ondokuzuncu yüzyılın başlarından itibaren ticaretin imparatorlukta genişlemesi için gereken tedbirleri almaya başlamışlardır. Dolayısıyla ticaretle ilgili belgelerde Defter-i Hakanî'ye kaydedilmeye başlanmıştır. Bu belgeler şüphesiz ticaretin bütün yönünü göstermemektedir; ama buna karşın ticaret mahalleri, bunların teşkilatlanışı, ticarî mahallerin vergilendirilmesi ve denetimi, ticarî mallar ve kısmen de tâcirler hakkında bu belgelerden bilgiler çıkarılabilmektedir. Ayrıca bölgelerin şehirleştirilmesi ve ticarileştirilmesi konusuna da yardım etmektedir.

BELGELER

1- 3 Safer 1262/1846 tarihli Podgradiç köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

2- 11 Rebiülevvel 1285/1869 tarihli İsteroga köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

3- 6 Muharrem 1264/1848 tarihli Nefs-i Vidina'ya ait ikame-i bazar kaydı.

4- 2 Cemazielahir 1208/1794 tarihli nefsi-i Karaferye'ye ait ikame-i bazar kaydı.

5- 22 Muharrem 1275/1859 tarihli Sepoçka köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

6- 4 Cemazielevvel 1282/1866 tarihli Koştan köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

7- 13 Şevval 1281/1865 tarihli Kinyan köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

8- 9 Zilkade 1281/1865 tarihli Vardar Yenicesi'ne ait ikame-i bazar kaydı.

9- 25 Zilkade 1280/1864 tarihli Enderbaş köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

10- 10 Cemazielahir 1274/1858 tarihli Zile kazasına ait irade.

11- 25 Şevval 1285/1869 tarihli Şarköy kazasına ait ikame-i bazar kaydı.

12- 12 Şevval 1285/1869 tarihli Baba-yı Atik kazasına ait ikame-i bazar kaydı.

13- 29 Safer 1284/1868 tarihli Cısr-i Mustafa Paşa'ya ait ikame-i bazar kaydı.

14- 19 Rebiülahir 1250/1835 tarihli Sülüklüderesi'ne ait ikame-i bazar kaydı.

15- 9 Cemazielahir 1285/1869 tarihli Of'a ait ikame-i bazar kaydı.

16- 20 Cemazielahir 1273/1857 tarihli Dimetoka'ya ait ikame-i bazar kaydı.

17- 28 Şevval 1285/1869 tarihli Kastamonu panayırına ait ikame-i panayır kaydı.

18- 11 Muharrem 1281/1866 tarihli Akkaya köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

19- 10 Şaban 1280/1864 tarihli Urfa'ya ait ikame-i bazar kaydı.

20- 24 Şaban 1273/1857 tarihli Şamlı köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

21- Rebiülevvel 1259/1842 tarihli Sekizoğlan köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

22- 18 Şaban 1269/1853 tarihli Ladik kazasına ait irade.

23- 8 Rebiülahir 1266/1850 tarihli Ladik'e ait irade.

24- 21 Rebiülevvel 1285/1869 tarihli Gümüş kazasına ait ikame-i bazar kaydı.

25- 25 Şaban 1285/1869 tarihli Akçaabad'a ait ikame-i bazar kaydı.

26- 21 Receb 1207/1793 tarihli Kadirkavağı ve Hayvanbazarına ait ikame-i panayır.

27- 6 Rebiülahir 1281/1865 tarihli İnönü kazasına ait ikame-i bazar kaydı.

28- 2 Cemazielevvel 1263/1847 tarihli Kozğacı köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

29- 19 Zilhicce 1278/1862 tarihli Ortakaraviran'a ait ikame-i bazar kaydı.

30- 22 Safer 1255/1839 tarihli Aktağ Madeni'ne ait ikame-i bazar kaydı.

31- 25 Rebiülevvel 1264/1848 tarihli İslam köyüne ait irade.

32- 9 Ramazan 1241/1826 tarihli Koyluhisar'a ait ikame-i bazar kaydı.

33- İskefsir'e ait bac-ı bazar kaydı.

34- 8 Zilkade 1285/1869 tarihli Abdal İskelesi'ne ait ikame-i bazar kaydı.

35- 26 Cemazielevvel 1274/1858 tarihli Bayburd kazasına ait ikame-i bazar kaydı.

36- 9 Ramazan 1286/1870 tarihli Nefs-i Kelkit'e ait küşad-ı bazar kaydı.

37- 19 Rebiülevvel 1193/1780 tarihli Ilıca bazarına ait ilm ü haber.

38- 25 Cemazielahir 1273/1857 tarihli İslimiye kazasına ait ikame-i bazar kaydı.

39- 12 Şevval 1285/1869 tarihli İslimiye panayırı'na ait kayıt.

40- 24 Zilkade 1280/1864 tarihli Hezargrad'a ait ikame-i bazar kaydı.

41- 8 Rebiülahir 1285/1869 tarihli Nefs-i Maden'e ait ikame-i bazar kaydı.

42- 25 Şaban 1280/1864 tarihli Taşköprü'ye ait ikame-i bazar kaydı.

43- 8 Safer 1205/1791 tarihli Türbedere panayırına ait irade.

44- 16 Cemazielahir 1202/1788 tarihli Hamidiye panayırına ait kayıt.

45- 15 Zilkade 1285/1869 tarihli Nefs-i Tekfurdağı'na ait ikame-i bazar kaydı.

46- 24 Cemazielahir 1286/1870 tarihli Yanya'ya ait küşad-ı panayır.

47- 21 Zilhicce 1282/1866 tarihli Preveze'ye ait ikame-i bazar kaydı.

48- 5 Şevval 1263/1847 tarihli Sofya'ya ait ikame-i bazar kaydı.

49- 18 Safer 1266/1850 tarihli Nefs-i Şehirköyü'ne ait ikame-i bazar kaydı.

50- Elbasan livasının bac-ı siyahı.

51- İskenderiye livasının bac-ı bazarı.

52- 3 Receb 1264/1848 tarihli Nefs-i Üsküb'e ait ikame-i bazar kaydı.

53- Nevrekop bazarının kanunu.

54- 27 Cemazielahir 1260/1844 tarihli Nefs-i Ferecik'e ait ikame-i bazar kaydı.

55- 5 Cemazielahir 1256/1840 tarihli Filibe'ye ait ikame-i bazar kaydı.

56- 9 Safer 1250/1835 tarihli Demirhisar'a ait ikame-i bazar kaydı.

57- Rebiülevvel 1285/1869 tarihli Mestanlı'ya ait ikame-i bazar kaydı.

58- Rebiülahir 1254/1839 tarihli Gümülcine'ye ait ikame-i bazar kaydı.

59- 10 Rebiülevvel 1279/1863 tarihli Lefkoşa'ya ait küşad-ı panayır kaydı.

60- 17 Safer 1262/1846 tarihli İvraca'ya ait ikame-i bazar kaydı.

61- 23 Şevval 1250/1835 tarihli Moştaki köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

62- 28 Cemazielahir 1274/1858 tarihli Çayağzı iskelesine ait ikame-i bazar.

63- 3 Rebiülevvel 1251/1836 tarihli Siroz'a ait ikame-i bazar kaydı.

64-29 Ramazan 1285/1869 tarihli Urlak köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

65-22 Safer 1254/1839 tarihli Zırtova köyüne ait ikame-i bazar kaydı.

-1-

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi (= TKGMA), *Ohri Mufassal, no.25, s. 98*

İkame-i bazar beher hafta Pençşenbe günü der karye-i *Podgradiç*

Ohri sancağı dahilinde kain *Istavra* kazasının bazarı bir müddetden beri *Arnavudluğ'un uygunsuzluğu cihetiyle* küşad olunmayarak ahalişi aher kaza bazarlarına gidüp gelerek duçar-ı meşakkat olmalarından naşi kaza-i mezbura tabi olup bazar yeri ittihaz olunan *Podgradiç* karyesinde haftada bir defa Pençşenbe günü bazar küşadı hususuna müsaade-i seniyye erzan kılınmasını kaza-i mezbur tarafından ba-mazbata inha ve mazbata-i mezkureyi musaddaka halen *Yanya sancağı mutasarrıfı* mir-i miran-ı kiramdan fahrü'l-ümerai'l-kiram mutemedü'l-küberai'l-fiham *Mehmed Ziya Paşa* -dame ikbalehunun Rumeli mutasarrıflığı hengamında tarafından tahrir ve işar kılınmış olmakdan naşi kuyud-ı lazımesi ve emsali keyfiyeti *Defterhane-i Amire*'den bade'l-ihraç *Gora nahiyesine tabi müselmanân ve gebran neferat-ı aded ile karye-i Podgradiç ve hasılı tahtında ispenç ve resm-i çift ve bennak ve mücerred ve nim ve hınta ve şair yekun maa gayrihi ikibinaltıryüzyirmidört akca yazı ile Defter-i Mufassal'da muharir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamam yazı-yı mezkuresi maa gayruha birikdirilüp üçbinbeşyüzkırk akca yekunundan ikibinbeşyüzkırk akcası ifraz ve bir icmal ve icmal-ı mezkur tamamen *Asakir-i Zabita neferatundan Ahmed ve-**

led-i Ali'nin kaydında bulunduğu ve Gora nahiyesine tabi Podgradıç karyesinde ikame-i bazarın sarahaten tahriri mahalli bulunamamış olduğu Defterhane-i Amire'den tahrir olunmuş ve *Nasibic* kazasına tabi *Lince* karyesinde bazar ikame olunmakta ise de havali-i merkum semtsiz ve uzak düşdüğünden yine kaza-i mezbura tabi *Ohva* karyesinde beher hafta Cumartesi günü müceddeden bazar ikame olunması hususu ahali ve reaya taraflarından niyaz ve istirham olunarak yevm-i mezkurda bazar ikamesiçün *binikiyüzkırkdokuz senesi Recebi'l-ferd'inin yirmüüçüncü gününde* südur eden hatt-ı hümayun mucebince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş olmağla bu suretde her muceb-i inha beher hafta Pençşenbe günü kaza-i mezburda müceddeden bazar ikame olunmasına müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i hümayun-ı mülükaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmasıçün Divan-ı Hümayun'dan tashih-i emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den hala *duhan gümrükçüsü* iftiharü'l-eali ve'l-eazım *Mustafa Kani Bey* -dame uluvvuhu-nun defter emniliği hengamında tarafından arz ve ilam olunmuş ve mucebince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdar ve itasıyla tesviyesi hususu halen maliye nazırı düstur-ı mükerrer müsir-i mufahham nizamü'l-âlem müşir-i sadakatsemir *es-Seyyid Abdurrahman Nafiz Paşa* -edamallahu Teala iclalehu- canibinden dahi ba-takrir ve telhis ifade ve ifham kılınmış ve ol vechle icrasına irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrunı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak muteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir olunmuş olmağla Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini ber minval-i muharrer kalemle sebt ve tashih eyleyesin deyü bu hakire hitaben varid olan emr-i âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 3 *S(afer) sene 1262 es-Seyyid Ahmed Nured-din et-Tevkiî*

İkame-i bazar beher hafta yevm-i Pençşenbe der *karye-i Podgradıç*

Vassalede tafsilen şerh olundu üzere bazar-ı mezkurun ikamesiçün ba-hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 3 *S(afer) sene 1262 Es-Seyyid Ahmed Nured-din et-Tevkiî*

-2-

(TKGMA, *Ohri Mufassal*, I. cilt, no. 25, s. 83).

İkame-i bazar der karye-i İsteroga tabi-i kaza-i *Istavra* beher hafta yevm-i Cumaertesi

Nefs-i Ohri kazasına mülhak *Istavra* nahiyesiyle İsteroga karyesinde beher Pençşenbe küşad olunmakda olan bazarlar eyyamının birbirine tesadüfü kaza-i mezkur tüccar ve ahalsinin ahz u italarınca iras-ı nakdiyyeyi müstelzem bulunması cihetiyle *Istavra* bazarının kemakan Pençşenbe gününe mahsus olmak üzere ikasıyla *Istaroga* bazarının Cumaertesi gününe tahvili suhulet ve cümlece menfaati mucib olacağı ba-şukka inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimeye müracaat olundukda karye-i mezbure *timar* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezbura tahvili hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka bir mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve *Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi ve Maliye nezaret-i celilesi ve Defter emanet-i behiyesinden ifade ve ilam olunmuş ve ol vechle icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hali mutazammın diger emr-i şerif tastir kılınmış olmağın karye-i mezburede beher hafta Cumaertesi günlerinde bazar ikame ve küşad olunmak üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı ali mucebince mahalli tashih olundu fî 11 *Rebiülevvel sene 1285 El-fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî*

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *İsteroga* karyesinde beher hafta Pençşenbe günleri kurulmakda olan bazarın Cumaertesi gününe tahvili hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şerefsüdur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 11 *Rebiülevvel sene 1285 El-fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî*

-3-

(TKGMA, *Selanik Mufassal*, 2. cilt, no. 191, s. 290)

İkame-i bazar beher hafta yevm-i Cumaertesi

Selanik eyaleti dahilinde kain *Vidina* kazasında beher hafta Bazar günü ikame-i bazar olunmakda ise de *ahali-i reayanın yortula-*

rına tesadüfi cihetiyle icra-yı ayinlerine mani olup ahz u ita edemediklerinden ve kaza-i mezburda Yahudi taifesi olmadığına binaen bazar-ı mezkurun Cumaertesi gününe sarf ve tahvili hususu kaza-i mezbur tarafından ba-ılam ve mazbata inha ve zikr olunan ilam ve mazbata-i merbut takdim kılındığı beyanıyla iktizasının icrası hususu halen İstanbul ve tevabii Rum batriki mümtazü'l-milleti'l-Mesihkiye Anhor piskopos-dame rütbetuhu- tarafından ba-tahrir ifade ve ifham olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı Defter-i Hakanîsi ve emsali keyfiyeti Defterhane-i Amire'den bade'l-ihrac Vidina nahiyesine tabi mahallat ve gebran-ı neferat-ı aded ile nefsi Vidina el-mahsul tahtında müselmanan-ı hane ve mücerred ve ispenç hane ve mücerred ve öşr-i gallat ve hububat ve bac-ı bazar-ı Vidina yekun maa gayrihu otuzaltıbin akça yazı ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir-i defter olunmuş olmağla ve Mentеше sancağında Milas kasabasında beher hafta yevm-i Ahad'da ikame olunan bazar reayanın yortu gününe tesadüf etmekden naşi kaza-i mezbur reayası taraflarından vaki olan inhaya mebni binikiyüzaltmış senesi şehri Rebiülevveli'nin yirmüçüncü gününde südur eden hatt-ı hümayun muccebince günü tahvil olunmak üzere Defterhane-i Amire de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmuş olduğu emsaldinden bulunmuş ve kaza-i mezburda haftada bir defa yevm-i Ahad'da kurulugelen bazarın Cumaertesi gününe tahvili hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i hümayun-ı mülükaneyle ledel-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmasıçün Divan-ı Hümayun'dan tashih emri şerifi ısdar ve tesyarı mukteza-yı maslahatdan idüğü eazım-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den bilfiil defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım el-Hacc Mehmed Said Muhib-dame uluvvuhu- tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun beher hafta Cumaertesi günleri müceddeden ikamesiçün misillü Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emri şerif ısdarıyla hasılatının varidat-ı saire hasılatıyla beraber maliye hazine-i celilesine irsal olunmak için Selanik valisine hitaben tahrirat tasdiričün mektubî maliye odasıyla Rumeli varidat muhasebesine ilm ü haberlerinin itasıyla tesviyesi hususu halen maliye nazırı düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semirim İbrahim Sarim Paşa- edamallahu teala iclalehucanibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna irade-i seniyye-i mülükane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane sahife südur olarak muteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diger emri şerif tasdir

kılınmış olmağla bazar-ı mezkurun beher hafta Cumaertesi günlerinde ikame olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahallini kaleminle tashih ve sebt-i defter eyleyesiz deyü bu hakire hitaben ba hatt-ı hümayun varid olan emr-i ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu *fi 6 M(uharrem) sene 1264 El-Fakir El-Hacc Mehmed Nureddin et-tevkü halâ*

Nefs-i Vidina kazasında beher hafta ikame olunan bazarın Cumaertesi gününe sarf ve tahvili hususuna irade-i cenab-ı mülükane müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağla mucibince ba-ferman-ı ali tashih olundu *fi 6 M(uharrem) sene 1264 El-fakir El-Hacc Mehmed Nureddin et-tevkü hala*

-4-

(TKGMA, *Selanik Mufassal*, 2. cilt, no. 191, s.400)

Selanik sancağı dahilinde kain *Karaferye* kazasında beher hafta Pazar günlerinde ikame olunan bazar *reyanın yortu gününe tesadiif eylediğine binaen* bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili hususu mülhakatıyla *Selanik* valisi sabık düstur-ı mükerrrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezir *Yakup Paşa-edamallahu teala icla-lehu-* tarafından ba- *şukka* ve ba-tahrirat inha olunmaktan naşi kuyud-ı lazimesi *Defterhane-i Amire*'den lede'l-ihrac *Karaferye nahiyesinde mahallat-ı müselmanan ve gebran-ı neferat-ı aded ile nefsi-i Karaferye el-mahsul tahtında öşr-i gallat maa hububat ve resm-i dönüm-i bağat-ı müselmanan ve bac-ı bazar-ı Cuma der kaza-i Filorina ve mahsul-i ihzar ve ihtisab-ı nefsi-i Karaferye yekun maa gayrihu seksenbin akca yazı ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamam yazı-yı mezkuresi *Mahmud Paşa hassı* mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani sabıkü'z-zikr *nefs-i Karaferye* ile tahtında muharrir bac-ı bazar-ı Cuma ve mahsul-i ihzar ve ihtisab-ı *Karaferye*'nin mahsulat ve rüsumat-i sairesi *Mahmud Paşa hassı* tarafından zabt olunmak iktiza edüp ancak ber mantuk-ı inha *Karaferye* kazasında beher hafta Pazar günlerinde ikame olunan bazarın Salı gününe tahvili hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde hakpa-yı hümayun-ı şahaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkü tashih olunmak üzere Divan-ı Hümayun'dan tashih emri şerifi ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemü'l-meali ve'l-mefahim *es-Seyyid Ali Rıza-dame**

uluvvuhu- tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili zımnında Defter-i Amire'de olan kaydı mahalli bahatt-ı tevkîf tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve bazar-ı mezkurda fūruht olunan eşyanın *resm-i kantar* ve rüsumat-ı sairesinin tarifesi-ne tatbiken ahz u tahsiliyle mugayir-i tarife rüsumat aldırılmamasına itina ve dikkat olunmak üzere halin *Selanik valisine* tahrirat tas-tiriçün *Mektubî Maliye Odasına ve Rumeli varidat muhasebesine* ilm ü haberileri itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufah-ham nizamü'l-alem müşir-i sadakat semirim *es-Seyyid Abdurrah-man Nafiz Paşa -edamallahu teala iclalehu-* tarafından ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrasına irade-i seniyye-i şahane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-riz-i sahife- südür olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali muztazammın diger emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın ber minval-i muharrer bazar-ı mezkurun Salı günlerinde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli tashih olundu *fi 2 C(emazielahir) sene 1208 El-Fakir El-Hacc Ahmed Nureddin et-tevkî*

ikame-i bazar-ı *nefs-i Karaferye* beher hafta yevm-i Salı

Vassalade tafsil olunduğu üzere *nefs-i Karaferye* beher hafta Pazar gününde kurulugelen bazar yevm-i Salı'da ikamesiçün sadır olan ferman-ı ali mucebince sebt ve kayd ve tashih olundu *fi 2 C (emazielahir) sene 1208 El-Fakir El-Hacc Ahmed Nureddin et-tevkî*

-5-

(TKGMA, *Selanik Mufassal*, 2. cilt, no. 191, s.352)

İkamet-i bazar-ı *karye-i Sepoçka* tabi-i Vidina der *Yenice-i Vardar* beher hafta yevm-i Cuma

Selanik eyaleti dahilinde kain *Karacaabad kazası ahalisi idarelerine muktezi-i erzak ve sairenin tedarikinde giriftar-ı müzayaka olduklarından* bahisle kaza-i mezbura tabi *Sepoçka karyesinde* beher hafta Cuma günleri bazar ikame olunması hususu Selanik meclisinden ba-mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimesi Defterhane-i Amire'den bade'l-ihrac *karye-i mezbur timar dahilinde olduğu* cihetle mahall-i mezkurda beher hafta Cuma günlerinde bazar ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane erzan kılındığı

halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî müceddeden sebt ve tashih olunmak üzere Divan-ı Hümayun'dan tashih-i emr-i şerifi ısdarı mukteza-yı maslahatdan idügi mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemii'l-meali ve'l-mefahim *Ahmet Tevfik Bey-dame uluvvuhu*- tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber mucbebi ilam beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar ikamesiçün Defterhane-i Amire'den olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve keyfiyet malum olmak üzere *Rumeli Varidat muhasebesine* ilm ü haberinin itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı Devlet-i Aliyye'den halen maliye nazırı ve *mecidiye nişan-ı hümayunun* birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir *Safveti Paşa -edamallahu teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna irade-i seniyye-i mülükane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı mü-nifi üzere ifade-i hali mutazammın diger emr-i şerif verilmiş olmağla mezkur *Sepoçka* karyesinde beher hafta Cuma gününde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli tashih ile icmal-i hakanisin ita olunmasıçün *tevkii-i Divan-ı Hümayun'a* hitaben Divan-ı Hümayun kaleminden bir kıta tashih emri âlisi ısdar ve Defterhane-i Amire'ye tisyar buyrulmağın mucibince ber minval-i muharrer müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu *fi 22 Muharrem sene 1275*

El-Fakir Mehmed Sa'di et-tevkii

İkame-i bazar-ı *karye-i Sepoçka* beher hafta yevm-i Cuma

Vassalade tafsilen şerh olunduğu üzere *karye-i mezkurda* beher hafta Cuma gününde müceddeden bazar ikamesine irade-i seniyyeye müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş ol babda sadır olan ferman-ı ali mucebince sebt-i defter olundu *fi 22 Muharrem sene 1275*

El-Fakir Mehmed Sa'di et-tevkii

-6-

(TKGMA, *Selanik Mufassal*, 2. cilt, no. 191, s. 311)

İkame-i bazar der *karye-i Koştan* der *kaza-i Yenice-i Karaca-abad* beher hafta yevm-i Pazarteresi

Selanik sancağı muzafatından *Yeniçe-i Karacaabad* kazasında Koştan karyesinde *mine'l-kadim Pazar günleri kurulmakda olan bazarın ahali-i gayrimüslimenin icra-yı ayin edegeldikleri gün olmasından dolayı Pazarertesi gününe tahvili hususu* ba-mazbata ve mazhar inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda karye-i mezbure *zeamet* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Pazarertesi gününe tahvili hususu müsaade-i seniyye-i mülkane erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı bahatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarıyla *Varidat muhasebesine* ilm ü haberinin itası Defter emanet-i behiyyesiyle Maliye nezaret-i celilesi canibinden ba ilam ve takrir ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane müteallik ve şeref-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hal-şeref-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın mücibince karye-i mezburda beher hafta Pazarertesi günlerinde müceddeden bazar *ikame ve küşad* olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli tashih ve sebt-i defter olunmak üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı ali mucebince her minval-i muharrer tashih ve sebt-i defter olundu *fi 4 Cemazielevvel sene 1282*

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif et-tevkii

İkame-i bazar der *karye-i Kostan* der kaza-i *Yeniçe-i Karacaabad* beher hafta yevm-i Pazarertesi

Vassalade tafsilen beyan olduğu üzere bazar-ı mezkurun Pazarertesi gününe tahvili hususuna irade-i seniyye-i mülükane şeref-südur buyrulmuş olmağın sadır olan ferman-ı ali mucebince kaydı tashih ve sebt olundu *fi 4 Cemazielevvel sene 1282*

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif et-tevkii

-7-

(TKGMA, *Selanik Mufassal*, 2. cilt, no. 191, s. 282.)

İkame-i bazar der *karye-i Kınyan* tabi-i kaza-i *Karacaabad* beher hafta yevm-i Salı

Selanik sancağı dahilinde *Karacaabad* kazasında vaki *Kınyan Karyesi* cesimce bir köy olduğu ve kaza-ı mezburun vasatında bu-

lunduğu cihetle mahall-i sairede bulunan bazarlara gidiüp gelmekde duçar-ı zahmet ve meşakkat olduklarından bahisle karye-i merkumede beher hafta Salı günleri müceddeden bazar ikame olunması hususu ba-mazbata ve mahzar inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimeye müracaat olundukda karye-i mezkur timar dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezkurda ikame olunması hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahali ba-hatt-ı tevkîf tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan Defter emaneti tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber muceb-i ilam bazar-ı mezkurun Salı günlerinde ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarıyla Varidat muhasebesine ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi hususu müşiran-ı izam-ı saltanat-ı seniyyeden maliye nazarı olup birinci rütbe-i Osmanî ve ikinci rütbe-i Mecidî nişan-ı zi-şanlarının haiz ve hamili düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'-alem müşir-i fetanet-semir Mehmed Kâni Paşa-edânullahu Teala iclalehu canibinden ba-takrir ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağın mucibince müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağın mucibince karye-i mezkurda beher hafta Salı günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 13 Şevval sene 1281

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîf

İkame-i bazar der karye-i Kinyan tab-i kaza-i Karacaabad beher hafta yevm-i Salı

Vassalede tafsilen şerh ve beyan olduğu üzere beher hafta Salı günlerinde bazar ikamesi hususuna irade-i seniyye-i şahane şerefsüdur buyrulmuş olmağın sadır olan ferman-ı ali mucebince kaydı tashih ve sebt-i defter olundu fî 13 Şevval sene 1281

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîf

İkame-i bazar der kaza-i *Yenice-i Vardar* beher hafta yevm-i Pençsenbe

Selanik sancağına muzaf *Yenice-i Vardar* kazasında ötedenberi Cuma günü bazar ikame olunmakda ise de *tecemmu eden ehl-i islam ahz u ita ile meşgul olarak salat-ı Cum'ayı eda edemediklerinden bahisle bazar-ı mezkurun Pençsenbe gününe tahvili* hususu bamazbata inha olunmuş olmağdannaşi kuyud-ı lazıme müracaat olundukda kaza-i mezbur hass-ı *hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Pençsenbe gününe tahvili hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü *Defter emaneti* tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber muceb-i ilam bazar-ı mezkurun Pençsenbe günlerinde ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazzammın başka iki kıta emr-i şerdife ısdarıyla *Varidat muhasebesine ilm ü haberi* verilmek üzere tesviyesi hususu müşiran-ı izam-ı saltanat-ı seniyyeden maliye nazırı olup *birinci rütbe-i Osmanî ve ikinci rütbe-i Mecidî nişan-ı zi-şanlarının* haiz ve hamili dustur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semir *Mehmed Kâni Paşa- edamallahu Teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane müteallik ve şerefsüdur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hale mutazzammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucibince kaza-i mezburda beher hafta Pençsenbe günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Ameri*'de olan kaydı mahalli tashih olunmak üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu *fi 9 Zilkadeti's-şerife sene 1281*

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî

İkame-i bazar-ı *Yenice-i Vardar* beher hafta yevm-i Pençsenbe

Vassalede tafsile şerh ve beyan olduğu üzere Pençsenbe gününe tahvili hususuna irade-i seniyye-i şahane müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağın sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu *fi 9 Zilkadeti's-şerife sene 1281*

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî

- 9 -

(TKGMA, no.174, *Karahisar-ı Şarkî Mufassal*, 1. cilt, s.97).

İkame-i bazar-ı karye-i *Enderbaş* tabi-i kaza-i *Akşehir Abad der liva-i Karahisar-ı Şarkî* beher hafta yevm-i Cuma

Karahisar-ı Şarkî sancağı dahilinde kain *Akşehir Abad* kazası-na mülhak *Enderbaş* karyesi *ikiyüz haneyi şamil olarak ahali ve sekenesi ahz u ita vesair umur-ı zaruriyyelerinin tesviyesiçün yedi sekiz saat mesafede kain Karahisar-ı Şarkî'ye gidüp gelmekte envaî meşakkat ve sefaletle duçar olduklarından bahisle karye-i mezkurede beher hafta Cuma günleri müceddeden pazar küşad olunması hususu ba-mazbata ve mazhar inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazıme müracaat olundukda karye-i merkume *timar* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezburun yevm-i mezkurda ikame olunması hususu müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire'de* olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî müceddeden sebt ve tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü *Defter Emaneti* tarafından ahz ve ilam olunmuş ve ber muceb-i ilam bazar-ı mezkurun Cuma günlerinde ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire'de* olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdar ve keyfiyet malum olmak için Varidad muhasebesine *ilm ü haberi* verilmek üzere tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden maliye nazırı olup *birinci rütbe-i Osmanî* ve *ikinci rütbe-i Mecidî* nişan-ı zi-şanlarının haiz ve hamili düstur-ı mükerrrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semir *Mehmed Kâni Paşa -edamallahu Teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şerefsüdur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucebince bazar-ı mezkur beher hafta yevm-i Cuma'da ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire'de* olan kaydı mahalli müceddeden tashih ve sebt-ı defter olundu fi 25 *Zilkade sene 1280 Es-Seyyid Mehmed Arifi emin-i Defter-i Hakani**

İkame-i bazar der *karye-i Enderbaş* tabi-i kaza-i *Akşehir Abad* beher hafta yevm-i Cuma

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere ber muceb-i irade-i seniyye tashih edildi fi 25 *Zilkade sene 1280*

Es-Seyyid Mehmed Arifi emin-i Defter-i Hakani

- 10 -

(TKGMA, no.12, Sivas Mufassal, s.126).

Sivas eyaleti dahilinde kain *Zile kazası*nda haftada bir kere Pazar günleri bazar ikame olunagelmiş ise de *yevm-i mezkur yortu gününü olmasıyla ahali-i gayr-i müslim bazara gidemeyüp zaruret çekmekde* olduklarından bazar-ı mezkurenin Cumaertesi gününe tahvili hususu ba-mazbata ve arzuhal niyaz ve istirahat olunmuş olmakdan naşı kuyud-ı lazimesi *Defterhane-i Amire*'den bade'l-ihrac kaza-i mezbur *havass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Cumaertesi gününe tahvili hususuna müsaade-i seniyye-i mülükaneleri inha kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kayd-ı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmuş olan *Divan-ı Hümayun*'dan tashih-i emri-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayızan-ı rical-ı *Devlet-i Aliyye*'den halen *Defter emini* iftiharü'l-eali ve'l-eazım müsteciü'l-meali ve'l-mefahim *Ahmed Tevfik Bey-dame uluvvuhu*- tarafından arz ve ilam olunmuş olduğundan ber muceb-i ilam kaza-i merkumede beher hafta Cumartesi günlerinde müceddeden bazar ikamesiçün *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahallinde ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emri-i şerif ısdar ve keyfiyet malum olmak üzere *Anadolu Varidat Muhasebesine ilm ü haber* inin itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı saltanat-ı seniyyeden halen maliye nazırı ve Mecidiye nişan-ı hümayunu birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir *Es-Seyyid Mehmed Hasib Paşa edamallahu Teala ic-lalehu*-canîbinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülükane taallukıyla ol babda hattı-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife südur olmak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emri-i şerif verilmiş olmağın mezkur *Zile kazası* Cumartesi gününde bazar ikame ve küşad olunması için *Defterhane-i Amire*-de olan kaydı mahalli müceddeden sebt-i tashih eylesün deyü varid olan emri-i âli mucebince ber minval-i muharrer tashih ve sebt-i defter olundu fî 10 CA sene 1274

El-Fakir Mehmed Sadi et-Tevkîî-i Divan-ı Hümayun

Vassale tafsilen şerh ve beyan olduğu vechiyle mezkur *Zile kazası*nda beher hafta Pazar gününde ikame olunan bazarın Cumar-

tesi gününe tahvili hususuna irade-i seniyye müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağla ol babda sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 10 CA sene 1274

-11-

(TKGMA, no.141, Gelibolu Mufassal, s.268).

İkame-i bazar der kaza-i Şarköy beher hafta yevm-i Cuma

Edirne vilayeti dahilinde kain *Şarköy* kazasında beher hafta Cuma günü müceddeden bazar küşad olunması hususu ba-tahrirat inha kılınmış ve keyfiyet Şura-yı Devlete havale ve *Nafia dairesin*-den lede'l-mütalaa kazalar ve kasabatda bu misillü bir bazar ve panayır küşadı daire-i ticaret tevsî ve ahalinin ihtiyacatını teşkil edeceği cihetle iktiza eden emr-i alişanın ita ve *Defterhane-i Amire*'ce dahi muamelat-ı kuyudiyyesinin icrası ba-mazbata ifade olunmuş ve ol vechile ifa-yı muktezası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hali mutasammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın kaza-ı mezburda beher hafta Pazar günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'den olan kayd-ı mahalli tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih olundu fî 12 Şevval sene 1285

El-Fakir Mehmed Raif et-Tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *Şarköy* kazasında beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şerefsüdur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 25 Şevval sene 1285

El-Fakir Mehmed Raif et-Tevkî

-12-

(TKGMA, no.165, Vize Mufassal, s.66).

İkame-i bazar der kaza-i *Baba-yı Atik* beher hafta yevm-i Cuma

Edirne vilayeti dahilinde kain *Baba-yı Atik* kazasında beher hafta Cuma günü müceddeden bazar küşad olunması hususu ba-

tahrirat inha kılınmış ve keyfiyet Şura-yi Devlete havale ile *Nafia Dairesinden* lede'l-mütalaa kazalar ve kasabatda bu misillü bir bazar ve panayır küşadı daire-i ticareti tevsi ve ahalinin ihtiyacatını teshil edeceği cihetle usuli vechile iktiza eden emr-i âlişanın ita ve *Defterhane-i Amire'*ce dahi muamelat-ı kuyudiyesinin icrası bamazbata ifade olunmuş ve ol vechile ifa-yı muktezası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın kaza-ı mezburda beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire'*de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih olundu fî 12 Şevval sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et tevkî

Vassalede tafsilan şerh olunduğu üzere *Baba-yı Atik* kazasında beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şeref südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî 12 Şevval sene 1285

El-Fakir Mehmed Raif et-tevkî

-13-

(TKGMA, no.133, Çirmen Mufassal, s.12).

İkame-i bazar der *kasaba-i Cisir-i Mustafa Paşa* der *liva-i Edirne* beher hafta yevm-i Pençşenbe

Edirne sancağına tabi *Cisir-i Mustafa Paşa* kasabasında beher hafta *Cumartesi* günlerinde kurulmakta olan bazarın muamelatından kaza-i mezkurde sakin ahali-i Museviyye mahrum kalmakda olduklarından bahisle bazar-ı mezkurun Pençşenbe gününe tahvili hususu ba-tahrirat ve mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazıme müracaat olundukda kasaba-i mezbure *havass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Pençşenbe gününe tahvili hususu *Defterhâne-i Amirede* olan kaydı mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kita emr-i şerif ısdarı *Varidat Muhasebesine* ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi *Maliye Nezareti Celilesiyle Defter Emanet-i Behiyyesi* canibinden arz ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın

mucibince kasaba-yı mezburede beher hafta Pençşenbe günlerinde bazar kurulmak üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ber minval-i muharrer tashih ve sebt-i defter olundu fî 29 *Saferi'l-hayr sene 1284*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *Cisr-i Mustafa Paşa kasabasında* beher hafta Cumaertesi günlerinde *kurulmakta olan bazarın muamelatından kaza-i mezkurda sakin ahali-i Musevîyye mahrum kalmakda olduklarından bahisle* bazar-ı mezkurun Pençşenbe gününe tahvili hususu ba-mazbata inha olunmuş ve ol vechle kaydı mahalli ba-irade-i seniyye tashih kılınması ba-ferman-ı âli beyan kılınmış olmağın mucibince tashih olundu fî 29 *Saferi'l-hayr sene 1284*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-14-

(TKGMA, no.29, Trabzon Mufassal, 1. cilt, s.214).

İkame-i bazar-ı *Sülüklüderesi* yevm-i Ahad ve ikame-i bazar-ı *Baltacı-deresi* yevm-i Çarşamba ba-Defterhane müceddeden tashih ve sebt-i defter şud

Trabzon sancağında vaki *Of kazası* muzafatından *Baltacıderesi* demekle maruf dere pişkahında leb-i deryada kain *Eskipazar* tabir olunan mahalde mine'l-kadim haftada bir gün bazar kurulup ahali-i kaza bazar-ı mezkurda tecemmu ederek bey ü şıra ede gelürler iken kaza-i mezkur muzafatından *Sülüklüderesi* namıyla meşhur olan dere ile mezkur *Baltacıderesi* *ahalisinin beynlerinde münakaşa-i kadime ve adavet daima mütemadi olduğundan iki kere ahalisinin birbirlerinden emniyetleri meslub olduğundan mebni bazar-ı mezkur bir vakitden berü muattal kaldığından Sülüklüdere ahalişi Ahad günü sevahil-i bahrda bila-emr-i alişan bazar kurup def-i zaruret ederler ise de Eskipazar tabir olunan Baltacıderesi ahalişi mahzur-ı kaviyyeye mebni Sülüklü-bazarına gelmek ve iki dere halkı bir yerde cem olmak kadimü'l-iskan olmak hasebiyle havaîç-i asliyye ve zaruret cihetiyle mübtela-yı müzayaka ve mütecerrit olduklarına mebni zikr olunan Sülüklüderesi ahalişi yevm-i Ahad semtlerinde ve Baltacıderesi ahalişi yevm-i Çarşamba Eskipazar tabir olunan*

mahalde tecemmu ederek bey ü şıra ile tarafeyn ahalisinin asayiş-i istihsal olmak babında beher hafta tayin olunan günlerde *tarafeyn bazarlarını* icra etmek üzere başka başka emr-i âlişan ısdarı niyazında olduklarını mübeyyin Trabzon kazası naibi nizamü'l-âlem vezir *Osman Paşa -edameallahu Teala iclalehu*-ba-tahrirat inha ve kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti bade'l-ihraç Trabzon sancağında Of nahiyesine tabi neferat ve asiyab-ı aded ile *karye-i Kabıklı-bodam* nam-ı diğer *Eğridere* ve hasılı tahtında hinta ve şair ve resm-i tapu-yı zemin yekun maa gayrihi bin akça yazı ile *Defter-i Mufassal*da muharrir kalemiyle tahrir ve *Defter-i İcmal*'de yine nahiyeye-i mezbura tabi *Karlu nam-ı diğer Kominic* nam karye ile biriktirilüp yekun maa gayrihu yirmisekizbinbeşyüzyirmi akça *zeamet* deyü bir icmal ve icmal-i mezkurun sekizbinaltıyüzoniki akçası *Osman veled-i Mehmedin* ve bakisi müşterekleri kayıtlarında bundan maada ber mantuk-ı tahrirat *Of kazası muzafatından Baltacıderesi* demekle maruf dere ve *Eskipazar* tabir olunur mahall ve bazarının ve *Sülüklüderesi* ve bazarlarının sarahaten tahrirleri mahal-i *Defterhane-i Amire*'de bulunmadığından cevabı tahrir olunmuş bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani karye-i *Kabuklu-bodam nam-ı diğer Eğridere* el-mezburenin mahsulat ve rusumatı mezbur Osman veled-i Mehmed ile sair müşterekleri tarafından zabt olunmak iktiza eder bu suretde ber mantuk-ı ilam ve meal-i tahrirata nazaran marü'z-zikr *Sülüklüdere* ahalisi Ahad günü semtlerinde ve *Baltacıderesi* ahalileri yevm-i Çarşamba *Eskipazar* tabir olunan mahalde tecemmu ederek tarafeyn bazarlarına icra etmek üzere emsali misillü bazar ikamesine irade-i seniyye erzan kılındığı takdirce hakpa-yı hümayun-ı mülukaneden bi'l-istizan hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun-ı şahane süduruyla Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmak için *Divan-ı Hümayun*'dan tashih emri şerifi itası mukteza-yı maslahatdan idüğünü iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim camiü'l-mefahir ve'l-mekarim el-muhtassu bi-mezidi inayeti'l-meliki'd-daim *Mehmed Kefi*'nin inzımamıyla halen defter emini olan *El-Hacc İbrahim Edhem -zide uluvvuhu-* arzı mefahimden müsteban olduğuna binaen ilam ve inha olunduğu üzere keyfiyeti hakpa-yı hümayun-ı şahanedan bi'l-istizan tanzimi hususuna ruhsat-ı seniyye-i mülukane taalluk eylediği halde *Divan-ı Hümayun*'dan iktizasına göre tashih emr-i şerifi tasdiriyile tesviyesi lazım geleceğine halen *başdefterdar* iftiharü'l-umera ve'l-ekabir *Mir Ali Necib -dame uluvvuhu-* takrir ve takriri atabe-i aliyye-i mülukane ye lede'l-arz defterdarın işbu takririnde inha ve ilam olunduğu üzere ba-hatt-ı tevkîî sebt ve tashih olunmasıçün iktiza eden emr-i şerifi ısdarıyla tanzim ve tesviyesine ibtidar olunsun deyü hatt-ı şerif-i

şevket-redif-i mülukane-i şeref-riz-i südur etmeğin mucebince defterin getürdüp zikr olunan *Sülüklüderesi ahalisi Ahad günü semtlerinde ve Baltacıderesi ahalisi Çarşanba Eskipazar tabir olunan mahallde tecemmü ederek tarafeyn bazarlarını icra etmek üzere emsali misillü müceddeden bazar ikame olunmasıçün Defterhane-i Amire'de olan kaydları mahallini kalemle tashih ve sebt-i defter eyleyüp İcmal-i Hakani'sin veresün deyü bu hakire hitaben varid olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 19 R (Rebiülahir) sene 1250 İbrahim Edhem*

İkame-i bazar-ı *Sülüklüderesi* yevm-i Ahad ve ikame-i bazar-ı *Baltacıderesi* yevm-i Çarşanba be-Defterhane-i Amire müceddeden ba-ferman-ı âli tashih ve sebt-i defter şud.

Vassalede tafsil olunduğu üzere *Sülüklüdere* ahalisi Ahad günü ve *Baltacıderesi* ahalisi yevm-i Çarşanba *Eskipazar* tabir olunan mahallde tecemmü ederek tarafeyn bazarlarını icra etmek üzere bu hakire hitaben varid olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 19 R (Rebiülahir) sene 1250

-15-

(TKGMA, no.29, Trabzon Mufassal, 1.cilt, s.179).

İkame-i bazar-ı çarşu-yı Of beher hafta yevm-i Çarşanba

Trabzon vilayeti dahilinde *Of kaimakamlığı çarşusu* bazarının yevm-i mahsusası olan Pazar gününün Çarşanba gününe tahvili hususu başkaca inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimeye müraaat olundukda mahall-i mezkur *timar* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezbura tahvili hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli bahatt-ı tevkîi tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın iki kıta emr-i şerif isdarı ve *Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi *Maliye Nezaret-i Celilesi* ve *Defter Emanet-i Behiyyesi*'nden ifade ve ilam olunmuş ve ol vechle icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hai mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın mucebince çarşu-yı mezkure beher hafta Çarşanba gününde bazar ikame olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih olundu fi 20 Cemazielahir sene 1285

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Of* çarşusunda kurulmakda olan bazarın yevm-i mahsusası olan Pazar gününün Çarşamba gününe tahvili hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şeref-südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 9 *Cemazelahir sene 1285 El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkii*

-16-

(TKGMA, no.54, Edirne Mufassal, 1.cilt, s.72)

İkame-i bazar der *kaza-i Dimetoka* beher hafta yevm-i Salı

Edirne eyaleti dahilinde kain *Dimetoka* kazasında Ahad günleri kurulmakda olan bazar *tebaa-i gayri müslimenin yortu gününe tesadüf etmesinden naşi ticaretlerine mani olduğundan* bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili hususu kaza-i mezbur meclisinden bamazbata inha olunmuş olmakdan naşi *Defterhane-i Amire* kuyuduna müracaat olundukda *Dimetoka* kazası *hass-ı hümayun* ile *Sultan Bayezid Han-aleyhirrahmatü ve'l-gufran-vakfı* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere Divan-ı Hümayun tashihi emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayyizan-ı rical-ı Devlet-i Aliyye'den halen Defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım *Ahmed Tefvik Bey-dame uluvvuhu*- tarafından arz ve ilam olunmuş olduğundan ber mucib-i ilam kaza-i merkurda beher hafta Salı günlerinde müceddeden bazar ikamesiçün *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve keyfiyet malum olmak üzere *Rumeli Varidat Muhassebesi*'ne ilm ü haberinin itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen Maliye nazırı ve Mecidiye nişan-ı hümayunun birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat semir *Safveti Paşa - edamallahu Teala iclalehu*- canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham kılınmış ve ol vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülükane taalukuyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif verilmiş olmağın mucibince ber minval *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli tashih ve sebt-i defter olundu fi 20 *C (emazielahir) sene 1273*

El-Fakir Mehmed Sadi et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu vechile kaza-ı mezkurda Ahad günleri ikame ve küşadolunan bazarın Salı gününe tahvili hususuna irade-i seniyye müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağla ol babda sadır olan ferman-ı âli mucébince tashih olundu fî 20 C(*emazielahir*) sene 1273 *El-Fakir Mehmed Sadi et-tevkî*

-17-

(TKGMA, no.143, *Kastamonu Mufassal*, 1 cilt, s.30).

İkame-i panayır-ı Meydan-ı Kışla-yı Hümayun der nefsi-i Kastamonu beher sene Temmuz'un onbeşinden itibaren üç gün

Kengiri ile Kastamonu arasında beher sene Ağustos'un onbeşinden ber mutad küşad olunan Bayraklı panayırı'na ekseri tüccar hin-i azimetlerinde Kastamonu'da tecemmuyla bir hayli zaman tevakkuf etmekde olduklarından nefsi-i Kastamonu'da kain Kışla-i Hümayun Meydanı'nda panayır-ı mezkurdan bir mah evvel yani beher sene Temmuz'un onbeşinden itibaren üç gün imtidat etmek ve tüccardan arziyye namıyla suret-i mutedilede alınacak resmin tesis olunacak ıslahhaneye varidat kayd edilmek ve ba'dema Kışla-i Hümayun'un tamirine lüzum görüldüğü halde masarîf-ı tamiriyesinin varidat-ı mezkureden tesviye olunmak üzere müceddeden panayır küşadı hususu Kastamonu vilayeti meclisinden ba-hatt inha kılınmış ve keyfiyet Şura-yı Devlete havale ile Nafia Dairesi'nde lede'l-mütalaa tüccar-ı merkum orada buldukları müddetde ahz ü ita vukubulmak için böyle bir panayırın küşadı muhasesenatı mucib ve bundan hasıl olacak resmin dahi mezkur ıslahhaneye tahsisiyle Kışla-yı Hümayun'un tamiri masrafının dahi andan tesviye kılınması münasib olacağı ba-hatt ifade olunmuş ve ol-vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucébince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın mahall-i mezkur'da beher sene Temmuz'un onbeşinden itibaren üç gün panayır müceddeden ikame ve küşad olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucébince tashih olundu fî 28 Şevval sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Kastamonu'da Kışla-yı Hümayun Meydanı'nda beher sene Temmuz'un onbeşinden itibaren üç gün panayır küşadı* hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şeref-südur buyrulmuş olmağın al-babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 28 Şevval sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-18-

(TKGMA, no.143, Kastamonu Mufassal, 1 cild, s.28).

İkame-i bazar-ı *karye-i Akkaya* der *kaza-i Kastamonu* beher hafta yevm-i Salı

Kastamonu sancağı dahilinde *Akkaya karyesi* cesametli ve *divanları perakende olduğundan* *ahalisi tedarik ve tesviye-i levazımatda suubet çekmekde olduklarından* bahisle *karye-i mezburenin* vasatında kain *Çukurvıran ve Geyikli divanları ortasında Karadere nam mahallde Kayaarkası* demekle *meşhur hali arazi-i mirfye üzerine beher hafta Salı günleri müceddeden bazar ikame olunması hususu* liva-i mezbur meclisinden ba-mazbata inha olunmuş olmakdan naşi *kuyud-ı lazıme*ye müracaat olundukda *kaza-i mezbur havass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle zikr olunan bazarın Salı günlerinde ikame olunması hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'den olan kaydı mahalli ba-hatt-ı *tevkî* tashih olunmak üzere *emr-i şerif* ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü *Defter Emaneti* tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber mucib-i ilam bazar-ı mezkurun yevm-i mezkurda ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı *tevkî* tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a *emr-i şerif* ısdarıyla tesviyesi hususu *vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden* Maliye nazırı *Osmanî ve Mecidî nişan-ı zişanlarınun* birinci rütbelerinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrer müşir-i mufahham *nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semirim Mustafa Fazıl Paşa edameallahu Teala İclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol-vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şerefsüdur olarak mukteza-yı mü-nifi üzere mahalline ifade-i hali mutazammın diger *emr-i şerif* tastir

kılınmış olmağın mucibince *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu *fi 11 Muharrem sene 1281*

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Arifi Emin-i Defter-i Hakani

İkame-i bazar-ı *karye-i Akkaya der kaza-i Kastamonu* beher hafta yevm-i Salı

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere bazarı mezkurun yevm-i mezkurda ikamesi hususuna irade-i seniyye müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağın ol-babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Arifi Emin-i Defter-i Hakani

-19-

(TKGMA, no.151, *Ruha Mufassal*, s.25).

İkame-i bazar-ı *nefs-i Urfa* beher hafta Pençsenbe günü

Nefs-i Urfa'da şimdiye kadar *sair şehir ve kasabalar gibi yevm-i mahsusda kurulur bazar olmadığından ahalinin ihtiyaçları bermal idüğinden* bahisle beher hafta Pençsenbe günlerinde müceddeden bazar ikame olunması hususu liva-i mezbur meclisinden bamazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeğe müracaat olundukda kaza-i mezbur *hass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Pençsenbe günlerinde ikame olunması hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü *Defter emini* tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber mucib-i ilam bazar-ı mezkurun Pençsenbe günlerinde ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amirede* olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve keyfiyet malum olmak için *Varidat Muhasebesine* ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden maliye nazırı olup birinci rütbe-i Osmanî ve Mecidiye nişan-ı zi-şanlarının haiz ve hamili düstur-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semirim *Mustafa Fazıl Paşa -edamallahü Teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vec-hile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şeref-

südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğ-
er emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucibince *Defterhane-i Ami-
re*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih ve sebt-i defter olun-
du fi 10 Şaban sene 1280

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Arifi emin-i Defter-i Hakani

Vassalede tafsil olunduğu vechile nefis-i mezburda beher hafta
bazar ikamesi hususuna irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur
buyrulmuş olmağla ol babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tas-
hih olundu fi 10 Şaban sene 1280

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Arifi

-20-

(TKGMA, no.48, *Kütahya Mufassal*, 2. Cilt, s.128).

İkame-i bazar-ı karye-i Şamlı der kaza-ı Denizli

*Denizli kazasına beş altı saat mesafede vaki Şamlı karyesi aha-
lisi Pazar günleri Denizli'ye gidüp gelmekte suubet çeküp ziraat ve
harasetlerine mani olduğundan karye-i mezkure mevkice münase-
beti olarak etraf kazalarda küşad olunan bazarlara dahi mani ol-
madığına binaen beher hafta Cuma günleri karye-i mezkuru bazar
küşad olunması hususu ba-mazbata ve muhtasar inha olunmuş ol-
maktan naşi kuyud-ı lazımesi *Defterhane-i Amire*'den bade'l-ihrac
timar dahilinde olduğu cihetle karye-i mezkurda beher hafta Cuma
günlerinde bazar ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane
erzan kılıldığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-
hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere *Divan-ı Hümayun'dan tashih em-
ri şerifi* ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayyizan-ı rical-ı
Devlet-i Aliyye'den halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım *Ah-
med Tevfik Bey -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ol-
duğundan ber mucib-i ilam karye-i mezkurede beher hafta Cuma
günlerinde müceddeden bazar ikamesi için *Defterhane-i Amire*'de
olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve
mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı
ve keyfiyet malum olmak üzere tashih olunmak üzere *Anadolu Va-
ridat Muhasebesi*'ne ilm ü haberinin itasıyla tesviyesi hususu vüke-
la-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen Maliye nazırı ve Mecidiye
nişan-ı hümayunun birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mü-
kerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir*

Safveti Paşa- edamallahu Teala iclalehu- canibinden ba-takrir ve *telhis* ifade ve ifham olunmuş ve ol-vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane taallukiyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı mü-nifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emri-i şerif verilmiş oldu-ğundan mezkur *Şamlu karyesinde beher hafta Cuma günleri ikame ve küşad olunmak üzere* Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden sebt ve tasihi ile *Anadolu Varidat Muhasebesi'*ne ilm ü haberi verilmek için tevkîf Divan-ı Hümayun'a hitaben *Divan-ı Hümayun kaleminden* bir kıta *tashih emri-i âlisi* ısdar buyrulmuş ol-mağın mucibince bazar-ı mezkur *Defterhane-i Amire'*de mücedde-den sebt ve kayd olunup *İcmal-i Hakani'*sinin ita eylesin deyü sadır olan ferman-ı âli mucebince ber minval-ı muharrer tashih ve sebt-i defter olundu fi 24 Ş(*aban*) sene 1273

El-Fakir Mehmed Sa'di tevkî-i Divan-i Hümayun

İkame-i bazar-ı karye-i Şamlı der kaza-i Denizli

Vassalede tafsilen şerh olduğu vechile karye-i mezkurda beher hafta Cuma gününde müceddeden bazar ikamesine irade-i seniyye müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağla ol babda sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 24 Ş (*aban*) sene 1273

El-Fakir Mehmed Sa'di tevkî-i Divan-i Hümayun

-21-

(TKGMA, no.113, *Karaman Mufassal Defteri*, s.258).

İkame-i bazar-ı karye-i Sekizoğlan tabi-i kaza-i Belviran beher hafta yevm-i Yekşenbe

Konya sancağında vaki Belviran kazasına tabi Sarioğlan karye-si civarında *Ulupınar* nam mahalde mukaddemleri bazar olarak ci-varında bulunan *ibadullah ahz ü ita etmekte iken mürr-ü ezmine ile metruk kalmış ve kaza-ı mezburun semt ve civarında bir iki saat mesafede bazar olur mahall olmayup baid mahallerde bulunan bazarlara gitmek ve bu vechle mevsim-i şitada mihen ve meşakkate giriftar olarak biz-zarure gidemeyerek mahrum kalmak mülabesesiyle vergi ve tahsilat-ı sairede güçlük çekmekte olduğundan* bahisle mahall-i mezkurda müceddeden beher hafta yevm-i Yekşenbe ba-

zar ikame olunması hususunu *Konya meclisinden* ba-mazbata ilam olunmuş olmadan naşi kuyud-ı lazimesi bade'l-ıhrac *Belviran* nahiyesine tabi *mahallat neferat-ı aded ile karye-i Sekizoglan ve'l-mahsul öşr-i gallat ve salari ve tahtında gendüm ve şair yekun maa gayrihu dörtbindokuzyüzdoksandört akca yazı ile Defter-i Mufas-salda* muharrir kalemiyle tahrir ve Sarioğlan karyesiyle Ulupınar nam mahallin icmaliyle ikame-i bazarın sarahaten tahrirleri mahalli *Defterhane-i Amire*'de bulunmadığı cevabı tahrir olunmuş ve *Nevrekop kazasına tabi Zirtova karyesi kürb ve civarında olan kuranın yakın mahalde bazar olmadığından ikiyüzellidört senesi şehr-i Saferü'l-hayr'ın yirmiikinci gününden hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane ile müceddeden ikame olunmak üzere tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş* ve inha olduğu vechile müceddeden bazar ikamesi hususu hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane süduruyla Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt olunması için Divan-ı Hümayun'dan tashih-i emr-i şerif ısdarı lazım geleceği sabıkü'z-zikr *Sekizoğlan* karyesinin icmali mahalli bulunmadığı ve malikanelik ve vakfiyyet vechile kimesneye berat verilmediğine nazaran karye-i mezbur bu ana değin kimlerin zabt ve tasarruflarında ve hasılatının mikdar-ı keyfiyetinin mahallinden istilam olunması hususunu rical-ı Devlet-i Aliyye'den defter emini sabık iftharü'l-ekabir ve'l-ekarim *es-Seyyid Ali Raif Bey -zide uluvvuhu-* ilam ve bazar-ı mezkure gidüp ve gelen eşya vesairenin nizamı vechile alınacak *rüsumat-ı gümrük* vesairede kimesnenin alakası ve medhali olmadığından sene-i atıyyede icra-yı iktizasına bakılmak üzere işbu binikiyüzellidokuz senesine mahsuben emaneten bi'l-idare hasılat-ı vakıasının emlak-ı saire ile maan Maliye Hazinesine irsaliye beher mah takdim olunarak hasılat Defterlerine başkaca sebt ve terkim kılınmak ve *Sarioğlan karyesi malikane ve vakfiyyet vesair vechile kimesnenin uhdesinde olmadığından* karye-i mezbur ellisekiz senesi gayetine değin kimler tarafından *zabt ve ta'şir* ve hasılat-ı vakıası ahz u tahsil olunmuşdur ve hasılat-ı seneviyyesi ne mikdara balig olmaktadır hakikat-ı keyfiyetin tahkiki babında inha olunmak için *Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberi verilmek üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli tashih olunmak için başka ve mahalline ifade-i hali müşir emr-i şerifi ısdarıyla tesviyesi hususunu vükelay-ı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen umur-ı maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir *Safveti Paşa- edamallahu Teala iclalehu-* tarafından ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmak ve ol vechile icrasına irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı mü-

nifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir ve ita kılınmış olmağla mucibince bazar-ı mezkurun Yekşenbe gününde müceddeden ikame olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kayd-ı mahalli tashih eyleyüp İcmal-i Hakanisın veresin deyü bu hakire hitaben varid olan emr-i âli mucibince sebt ve tashih olundu fî *selh-i RA (Rebiülevvel) sene 1259*

El-Abd Ahmed Rıza tevkî

Ikame-i bazar-ı karye-i *Sekizoğlan* beher hafta yevm-i Yekşenbe

Vassalede tafsilen şerh olduğu üzere ba-hatt-ı hümayun ve ba-ferman-ı ali müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu fî *selh-i RA sene 1259*

El-Abd Ahmed Rıza tevkî

-22-

(TKGMA, no.34, Amasya Mufassal, 2. cilt, s.110).

Amasya sancağında *Ladik kazasında* beher hafta Pazarertesi gününde bazar kurulmakta ve Salı günleri dahi *Amasya kazasında* kurulmakta bulunmuş olduğundan *Amasya kazasına* sekiz saat mesafe olduğundan ahalileri *Amasya bazarına* vaktiyle yetişemediklerinden ahz ü itadan dur ve mahrum kaldıklarına binaen Cumaertesi günlerinde ikame olunması hususu başka ve ba-mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimesi *Defterhane-i Amire*'den bade'l-ihrac *Ladik nahiyesine* tabi mahallat neferat-ı aded ile nefs-i *Ladik malikane vakf-ı evlad-ı Seyyid Ahmed sahib-i hal-rahmetallahu aleyh-tevliyet ve meşihat der tasarruf-ı Sitti Cihan Hatun evlad-ı Seyyid Mehmed haliya der yed-i Sitti Fatma binti Seyyid Tac ber mucceb-i nişan-ı şerif ve divanisi Sultan Ahmed Han validesinin mülkü* olduğu sebt-i defter olmuş bu takdirce ber muktezaya-yı *Defter-i Hakani* salıf'uz-zikr nefs-i *Ladik el-mezburenin malikanesi canibine* aid mahsulatı *Seyyid Ahmed sahib-i hal evlad-ı canibinden* ve divanisi canibine aid mahsulat ve rüsumatı ber vech-i mülkiyyet *valide-i Sultan Ahmed Han* canibinden zabt olunmak iktiza edüp ancak ber mantuk-ı inha *Ladik kazasında* beher hafta Pazarertesi gününde ikame olunan bazarın Cumaertesi gününe tahvili hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde hakpa-yı hümayun-ı şahaneyle lade'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek *Defterhane-i*

Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkiî tashih olunması için *Divan-ı Hümayun'dan tashih-i emr-i şerif ısdarı* mukteza-yı maslahatdan idüği mütehayyizan-ı rical-i *Devlet-i Aliyye'den* halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım *Tevfik Bey -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun Cumaertesi gününe tahvili zımnında *Defterhane-i Amire'de* olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere emsali misillü tesviyesi hususu efahim-i rical-i *Devlet-i Aliyye'den* maliye nazırı iftiharü'l-eali ve'l-eazım *Ahmed Muhtar Bey -dame uluvvuhu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile irade-i seniyye-i şahane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şahane şeref-südur olarak mukteza-yı münifi üzere bazar-ı mezkurun beher hafta Cumaertesi günlerinde ikame olunmak üzere *Defterhane-i Amire'de* olan kaydı mahalli tashih eylesün deyü varid olan emr-i âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 18 Ş(aban) sene 1269

El-Fakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *Ladik kazasında* beher hafta kurulmakta olan bazarın Cumaertesine tahvili hususuna irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağla mucibince ba-ferman-ı âli tashih olundu fi 18 ş(aban) sene 1269

El-Fakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkî

-23-

(TKGMA, no.34, Amasya Mufassal, 2. cilt, s.110).

Amasya sancağında kain *Ladik kasabasında* beher hafta kurulmakta olan bazar *Ahad* gününde olmak ve zımmi reayanın ol günde yortuları bulmak hasebiyle ahz ü itadan gerü kaldıklarına mebni bazar-ı mezkurun Pazarertesi gününe tahvil olunması kaza-i mezbur mutasarrıfı mir-i miran-ı kiramdan fahrü'l-umerai'l-kiram *Es-Seyyid Mehmed Hilmi Paşa -dame ikbalehu-* tarafından verilen şuk-kaya merbuten takdim kılındığı beyanıyla iktizasının icrası hususu halen İstanbul ve tevabii Ermeni batriki iftiharü'l-milleti'l- Mesihiye *Agob Piskopos-dame rütbetuhu-* tarafından ba-takrir ifade olunmuş olmaksınası kuyud-ı lazımesi *Defterhane-i Amire'den* bade'l-ihrac *Ladik nahiyesine tabi mahallat ve neferat ve zemin-i aded ile nefsi-i Ladik malikane vakf-ı evlad-ı Seyyid Ahmed sahib-i hal-rahmetullahu Teala-tevliyet ve meşihat der tasarruf-ı Sitti Cihan Hatun evlad-ı Seyyid Mustafa haliya der yed-i Sitti Fatıma*

bint-i Seyyid Tac ber mucceb-i nişan-ı şerif ve divani Sultan Ahmed validesi olan hatunun mülkü olup elinde nişan-ı şerif-i Sultan Bayezid Han -tabe serahu- ve padişah-ı alem-penahın mukarrernamesi olduğu sebebden sebt-i defter olundu ve bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani salifü'z-zikr nefsi Ladik el-mezburenin malikanesi canibine aid mahsulatı Seyyid Ahmed sahib-i hal evladı canibinden ve divanisi canibine aid mahsulat ve rüsumat ber vech-i mülkiyet valide-i Sultan Ahmed canibinden zabt olunmak iktiza edüp ancak ber mantuk-ı inha Ladik kasabasında beher hafta Pazar gününde ikame olunan bazarın Pazarertesi gününe tahvili hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i mülukaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kayd-ı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmasıçün Divan-ı Hümayun'dan tashih emri şerifi ısdarı muktezayı maslahatdan idügi eazım-ı rical-ı Devlet-i Aliyye'den bi'l-fiil defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemü'l-meali ve'l-mefahim Mustafa Kani Bey-dame uluvvuhu- tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun Pazarertesi gününe tahvili zımında Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emri şerif itasıyla tesviyesi hususu halen maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir es-Seyyid Abdurrahman Nazif Paşa- edamallahu Teala iclalehu- canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrasına irade-i seniyye- mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane sahife-i südur olarak mukteza-yı münifi üzerine bazar-ı mezkurun beher hafta Pazarertesi gününde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kayd-ı mahallini tashih eylesün deyü varid olan emri âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 8 Rebiülahir sene 1266

El-Fakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkîî halen

-24-

(TKGMA, n.34, Amasya Mufassal, 2. cilt, s.24).

İkame-i bazar-ı kaza-i Gümüş beher hafta yevm-i Çarşamba

Amasya sancağına muzaf Gümüş kazasında muntazam çarşu ve bazar olmadığından madenciyan ve ahalisi malzeme-i madeni ve havaic-i zatiyyelerini ahz ü işira etmek üzere bazı mahaller bazarına azimet ve bu suretle tazallu-ı evkat etmekde olduklarından ba-

hisle kaza-i mezkurda beher hafta Çarşamba günlerinde müceddeden bazar küşad olunması hususu ba-mazbata ve tahrirat inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda kaza-i mezbur *havass-i hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezburda ikame olunması hususuna müsaade-i aliyye *erzan* kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve *Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi *Maliye Nizaret-i Celilesi*'yle *Defter Emanet-i Behiyyesi*'nden ifade ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diger *emr-i şerif* tastir kılınmış olmagın mucibince kaza-i mezburda beher hafta Çarşamba günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Hakanî*'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih olundu fî 21 *Rebiülevvel sene 1285*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-Tevkiî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Gümüş*'de beher hafta Çarşamba günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet- penahi şeref-südur buyrulmuş olmagın ol babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî 21 *Rebiülevvel sene 1285*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî

-25-

(TKGMA, no.29, Trabzon Mufassal, 1. cilt, s.24).

İkame-i bazar-ı *nahiye-i Akçaabad* der dahil-i Trabzon beher hafta yevm-i Salı ve Çarşamba

Trabzon sancağı dahilinde kain *Akçaabad nahiyesi* bazarının eyyam-ı mahsusası olan Cumaertesi ve Pazar'ın Salı ve Çarşamba günlerine tahvili hususu başka inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda mahall-i mezbur *timar* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezburlara tahvili hususuna müsaade-i aliyye *erzan* kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı *Vari-*

*dat Muhasebesi'*ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi *Maliye Nezaret-i Celilesi ve Defter Emanet-i Behiyyesinden* ifade ve ifham ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın nahiye-i mezburda beher hafta Salı ve Çarşamba günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amirede* olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih olundu fi 25 Şabani'l-muazzam sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Vassalede tafsilten şerh olunduğu üzere *Akçaabad* nahiyesi bazarının eyyam-ı mahsusası olan Cumaertesi ve Pazar'ın Salı ve Çarşamba günlerine tahvili hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şeref-südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 25 Şaban sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-26-

(TKGMA, no.145, Sultanönü Mufassal, s.7)

Kütahya sancağı mülhakatından *Eskişehir* kazasının cesamet ve ehemmiyet-i mevkiyasına binaen *Kadir kavağı* ile zaten hayvan bazarı olan mahalde beher sene Eylül'ün yirmibirinci gününden Teşrin-i evvel'in beşinci gününe kadar on beş gün devam etmek üzere müceddeden bir panayırın küşadına müsaade-i seniyye mülükane erzan kılınması inha ve işar olunmuş ve *bu misillü panayırlar ahalinin ahz ü itasınca teshilat ve muhassenatı müstelzim olacağından* mezkur panayırın ol vechle küşadı hususuna bi'l-istizan irade-i seniyye-i şehriyarî şeref-müteallik olmağın mukteza-yı münifi üzere salifü'z-zikr panayırın on beş gün imtidat etmek üzere beher sene Eylül'ün yirmibirinde küşadı hususuna ruhsatı havi *Divan-i Hümayun*'dan iki kita emr-i celilü'l-kadr ısdarı usülü iktizasından irade-i seniyye mantuk-ı alisi vechile beyan-ı hali mutazammın *Hüdavendigâr vilayetine* hitaben diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın mezkur panayırın ber minval-i muharrer vakt-i muayyeninde on beş gün devam etmek üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahallini kalemle tashih eylesün deyü bu hakire hitaben sadır olan emr-i âli mucibince kaydı mahalli tashih olundu fi 21 Receb sene 1207

El-Fakir Hüseyin et-tevkî

Küşad-ı panayır der mahall-i *Kadirkavağı ve Hayvanbazarı der kasaba-i Eskişehir* an ibtida-i yirmibir Eylül ila Teşrin-i Evvel 15 yevm

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *Eskişehir kasabasında Kadirkavağı ve Hayvanbazarı* nam mahalde beher sene Eylül'ün yirmibirinci gününden bed ile Teşrin-i evvelin beşinci gününe kadar on beş gün devam etmek üzere müceddeden panayır küşadı ve *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahallinin ol vechle tashihi hakkında bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince sebt-i defter olundu fi 21 *Receb sene 1207*

El-Fakir Hüseyin et-tevkî

-27-

(TKGMA, no.145, Sultanönü Mufassal, s.84).

İkame-i bazar-ı *kaza-i İnönü* tabi-i m. *liva-i Kütahya* beher hafta yevm-i Cuma

Kütahya sancağına tabi İnönü kazasında mine'l-kadim bazar küşadı mutad olmadığından *görülen müşgilat üzerine* kaza-i mezburda beher hafta Cuma günleri bazar küşad olunması hususu bazarbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda kaza-i mezbur *havass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezkurda ikame olunması hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîi tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü *Defter Emaneti* tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber muceb-i ilam bazar-ı mezkurun Cuma günlerinde ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîi tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarıyla *Varidat Muhasebesi'ne* ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi hususu müşiran-ı izam-ı saltanat-ı seniyyeden *Maliye nazırı* olup birinci rütbe-i Osmanî ve ikinci rütbe-i Mecidî nişan-ı zi-şanlarının haiz ve hamili düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semir *Mehmed Kani Paşa -edamallahu Teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna

irade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şeref-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucibince kaza-ı mezburda beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ber minval-i muharrer tashih ve sebt-i defter olundu fi 6 *Rebiülahır sene 1281*

El-Fakir Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

-28-

(TKGMA, no.145, Sultanönü Mufassal, s.61).

İkame-i bazar der *karye-i Kozağacı* beher hafta Pazarertesi günü

Ankara eyaleti dahilinde kain Günyüzü kazasında hafta bazarı olmadığından kaza-i mezbur ahalisi ahz ü itada zahmet çekmekte olduklarından bahisle kaza-i mezbura tabi Kozağaç karyesinde beher hafta Pazarertesi günleri bazar ikamesiçün ruhsatı havi bir kıta emr-i alişan ısdarı hususunu ba-ılam ve ba-mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı *Defter-i Hakanisi* ve emsali keyfiyeti *Defterhane-i Amire*'den bade'l-ıhrac *Karacaşehir* nahiyesine tabi çiftlik-i aded ile karye-i Kozağaç hali ani'r-reaya hariçden ziraat olunur hasılı tahtında resm-i çift ve hınta ve şair yekun maa gayrihu ikibinyüzsekseniki akca yazı ile *Defter-i Mufassalda* muharrir kalemile tahrir ve *Defter-i İcmalde* tamam yazı-yı mezkuresiyle bir icmal ve icmal-i mezburun bindoksanbir akçası *Ahmed Halife ve led-i Mustafa*'nın bakisi müşterekleri kaydlarında bulunduğu ve Kozağaç karyesinde ikame-i bazarın sarahaten tahriri mahalli bulunamamış olduğu *Defterhane-i Amire*'den tahrir olunmuş ve *Nevrekop kazasına* tabi *Zidve karyesinde* beher hafta *Cumaertesi günü müceddeden bazar ikame olunması hususunu ahali ve reaya taraflarından vaki olan inhaya mebni binikiyüzellidört senesi şehir-i Safferü'l-hayr'ın yirmiikinci gününde südur eden hatt-ı hümayun mucibince* *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkî tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş olmağla zikr olunan Kozağaç karyesinde beher hafta Pazarertesi günü müceddeden bazar ikame hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i hümayun-ı mülukaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkî tashih olunmasıçün *Divan-ı Hümayun*'dan tashih emri şerifi ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü a'zam-ı rical-i *Devlet-i Aliyye*'den bilfiil *Defter Emini* iftiharü'l-eaali ve'l-eazım müstecem-i

cemü'l-meali ve'l-mefahir *El-Hacc Mehmed Said Hasib -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun yevm-i mezburede beher hafta müceddeden ikame olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahallî ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve hasılatının varidat-ı saire hasılatıyla beraber Maliye Hazine-i Celilesi'ne irsal olunmak için *Ankara mutasarrıfına* inha olunmak üzere *Mektubî Maliye Odası'na* ve *Anadolu Varidat Muhasebesi'ne* ilm ü haberleri itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat semir *İbrahim Sarım Paşa-edamallahu Teala iclalehu-* canibinden dahi ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrasına irade-i seniyye-i mülukane taalukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağla ber minval-i muharrer bazar-ı mezburen Pazarertesi gününde ikame olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahallini kalemle tashih ve sebt eyleyesin deyü bu hakire hitaben varid olan *emr-i âli* mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 2 CA (*Cemazielevvel*) sene 1263

El-Abd El-Fakir Ali Raif et-tevkî-i Divan-ı Hümayun

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *Kozağacı* karyesinde beher hafta Pazarertesi günlerinde müceddeden bazar ikamesi hususuna emr ve irade-i zahmet-i mülukane müteallik buyrulmuş olmağla ba-ferman tashih ve sebt-i defter olundu fi 2 CA (*Cemazielevvel*) sene 1263

El-Abd El-Fakir Ali Raif et-tevkî-i Divan-ı Hümayun

-29-

(TKGMA, no.137, *Beyşehir Mufassal*, s.165).

İkame-i bazar-ı *karye-i Ortakaraviran* tabi-i kaza-i Seydişehir beher hafta yevm-i Pazarertesi

Seydişehir kazası dahilinde kain *Baş ve Orta ve Aşağa Karaviranlar karyelerinin cesamet ve kaza-i mezbur bazarının bu'diyyeti cihetiyle ahalisi duçar-ı usret olduklarından* bahisle zikr olunan *Ortakaraviran karyesinde beşyüz guruş* resm tahsisli Pazarertesi

günlerinde müceddeden bazar ikamesi hususu *Konya valisi* esbak Mecidiye nişan-ı hümayunun ikinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fetanetsemir *Mehmed Ragıb Paşa-edamallahu Teala iclalehu-* tarafından başka inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazıme ye müracaat olundukda kaza-i mezbur *timar* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Pazarertesi günlerinde ikame olunması hususuna müsaade-i seniyye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkii tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı bazar rüsumu namiyla tahsis olunan senevi beşyüz guruş yetmişsekiz senesinden itibaren sene be-sene icab edenlerden istihsali zımında mahalline tahrirat tastiriçün *Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi hususu eazım-ı rical-i *Devlet-i Aliyye*'den halen sadaret-i uzma müsteşarı ve Osmanî ve Mecidiye nişan-ı hümayunun ikinci rütbesinin haiz ve hamili olan iftiharü'l-eali ve'l-eazım mümtazü'l-ekabir ve'l-efahim *Ebubekir Mümtaz -dame uluvvuhu-* tarafından ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna emr ve irade-i seniyye-i şahane müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağın mucebince bazar-ı mezkur Pazarertesi günlerinde küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli tashih olunmak üzere mütehayyızan-ı rical-i *Devlet-i Aliyye*'den tevkii Divan-ı Hümayun *Mehmed Raif -dame uluvvuhuya-* hitaben ferman-ı ali şeref-südur buyrulmuş olmağla ber muceb-i âli tashih olundu fi 19 *Zilhicce*i's-ş-şerife sene 1278

İkame-i bazar-ı karye-i *Ortakaraviran* tabi-i kaza-i Seydişehir beher hafta yevm-i Pazarertesi

Vassalede tafsilen şerh olduğu üzere bazar-ı mezkurun Pazarertesi günü ikamesiçün sadır olan ferman-ı âli mucebincet-i kayd ve tashih olundu fi 19 *Zilhicce* sene 1278

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Raif tevkii-i Divan-ı Hümayun

-30-

(TKGMA, no.30, *Bozok Mufassal*, 2. cilt, s.38).

İkame-i bazar-ı *Aktaş Maden-i Hümayun* haftada bir yevm-i Ahad

Aktaş Maden-i Hümayunu'nda hafta bazarı olmadığından *Maden-i mezbur* derununda haftada bir yevm-i Ahad bazar ikamesine

müsaade-i seniyye erzan olunması hususu mahallinden ba-tahrir inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyetini bade'l-ihrac Akdağ nahiyesine tabi neferat ve zemin-i aded ve karye-i Karagöbek nam-ı diğer Menkeşir ve hasılı tahtında resm ve hinta ve şair yekun maa gayrihi bindokuzyüzyonyedi akça yazı ile *Defter-i Mufassal*'da muharrir kalemiyle tahrir tamam yazusuyla *Defter-i İcmal*'de *Gedik nahiyesine tabi Şehirkişla nam karye ile birikdirilüp* maa gayrihi yirmüçbinbeşyüz akça yazı ile *zeamet deyü* bir icmal ve mezburun binüçyüzotuzsekiz akçası *Humbaracı Halil veled-i Süleyman Bey* kaydında olup bakisi müşterekleri kayıtlarında sabıkü'z-zıkr Aktağ Madenin'de ikame-i bazarın sarahaten tahriri mahalli bulunmayup (bir kelime silik) maden-i mezbur derununda ikame-i bazar hususuna irade-i seniyye-i mülukane taalluk olduğu halde emsali misillü ikame-i bazarın günü tasrihiyle *Defterhane-i Amire*'ye müceddeden tashih ve sebt olunması için *Divan-i Hümayun kaleminden* tashih emr-i şerifi itası iktiza eylediğini iftiharül-ekabir ve'l-ekarim halen *Haremeyn muhasebecisi Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Said -zide uluvvuhu-* arzının mefahiminden müsteban olmağla bu suretde ber mantuk-ı inha maden-i mezkurda haftada bir olmak üzere yevm-i Ahad'da müceddeden bazar ikamesi hususuna irade-i seniyye-i şahane müteallik olduğu halde emsali ve nizamı vechile *Defterhane-i Amire*'ye müceddeden tashih ve sebt-i defter olmak üzere *Divan-i Hümayun*'dan tashih emr-i şerifi ısdarı ve mahalline ifade-i hali emr-i alişan ve maden-i hümayun defterine ilm ü haberi itası icab-i maslahatdan idiğü halen *Darbhane-i Amire* müşiri düstur-ı mükerrer müşir-i mufahham nizamül-alem müşir-i sadakat-semir vezir *Es-Seyyid Mehmed Hasib Paşa -edamallahu Teala iclalehu-* ba takrir inha ve istizan olduğu vechilelazım gelen evamirin ısdarıyla iktizasının icrası hususuna irade-i seniyye-i şahane taallukıyla ol babda hatt-ı şerif-i meali-redif-i mülukane-i levha-pezir südur olmağla mucibince tashih eylemek emr olmuşdur hatt-ı hümayun-ı inayet-i makrunla sadır olan ferman-ı celilü'l-kadr ve müşir-i müşarünileyhin takdirleri muciblerince defterin getürdüp ber minval-i muharrer Maden-i hümayun derununda haftada bir yevm-i Ahad'da bazar ikame olunması için kaydı mahalli tashih ve sebt-i defter olundu fi 22 *S(afer) sene 1255*

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Said muhasib-i Hümayun halen

İkame-i bazar-i Aktağ Maden-i Hümayun haftada yevm-i Ahad

Vassalede tafsil olunduğu üzere Akdağ Maden-i Hümayunu'nda hafta bazarı olmadığından maden-i mezbur derununda haftada bir yevm-i Ahad'da bazar ikamesine müsaade-i seniyye erzan olunması hususu mahallinden ba-tahrir inha olunmaktan naşi kuyud-ı lazimesi bade'l-ihrac Aktağ madeninde ikame-i bazarın sarahaten tahriri mahalli *Defterhane-i Amire*'de bulunmadığından emsali misillü maden-i mezbur derununda haftada bir yevm-i Ahad'da müceddeden bazar ikamesi hususuna irade-i seniyye müteallik olduğuna binaen ba-hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı âli mucebince haftada bir yevm-i Ahad'da bazar ikamesi için tashih ve sebt-i defter olundu fi 22 *S(afer) sene 1255*

-31-

(TKGMA, no.48, *Kütahya Mufassal*, 2. cilt, s.360).

Kütahya ve Karahisar ve Gedüs ve Uşak kazaları kaza-i mezkure onikişer onbeşer saat mesafede bulunmuş ve bu cihetle ahali a'şar nakl ve fūruhtu ve gerek havaic-i zararuyyi vesairlerinin ahz ü itası zımnında duçar-ı zaruret olduklarından bahisle kaza derununda *İslam* karyesi demekle maruf karyenin *kasaba ittihazıyla* masarîf-ı lazimesi ahali canibinden ita olunmak üzere karye-i mezkureye *etmekçi ve bakkal ve berber* vesair lüzumu görülen esnaf dükkanları ve han ve hamam misillü şeyler inşaasıyla haftada yevm-i Ahad ve bazar ikamesine müsaade-i seniyye erzan kılınması hususu ahali tarafından niyaz ve istirham olunmuş olup *Kütahya kazası naibi* kıldvetü'n-nüvvabi'l-müteşerriin *mevlana Es-Seyyid Mehmed Said -zide ilmuhu-* ilam ve ilam-ı mezkuru musaddak (bir kelime yok) ashabdan iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim *kaza-i mezbur muhassılı Osman Seyfi Bey'in -zide uluvvuhu-* tarafından başka inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti *Defterhane-i Amire*'den badel-ihraç *Uşak nahiyesine tabi bac-ı bazar-ı Banaz ve resm-i keyl-i bazar-ı Banaz ve bac-i ganem serbest olmayan timarların rub hissesi maa niyabet divani timar altıbin doksan akça yazu ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de yine nahiyeye-i mezkura tabi tabi-i Banaz maa gayruha birikdirilüp* ondokuzbinsekizyüzyirmidört akça yekundan ikibin akçası ifraz maa gayruha birikdirilüp ikibindört yüz akça bir icmal ve icmalî tamamen *Seyyid Mehmed Sadık veled-i Seyyid Hüseyin* kaydında bulunmuş ve Banaz kazasına tabi *İslam* namıyla karyenin sarahaten tahriri mahalli bulunmadığı tahrir olunmuş ve *Piraveşte kazasına tabi Mosnak karyesinde beher hafta Çarşanba*

günü müceddeden bazar ikame olunması hususu kaza-i mezkur tarafından vaki olan inhaya mebni binikiyüzelli senesi şehr-i Şevvalü'l-Mükerrerem'inin onuncu gününde südur eden hatt-ı hümayun mucibince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkîî tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş ve kaza-i mezkurda beher hafta yevm-i Ahad'da müceddeden bazar ikame olunması hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i hümayun-ı mülükaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunması için Divan-i Hümayun'dan tashih emr-i şerifi ısdar ve tesyarı muktezayı maslahatdan idüğü eazım-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den bilfiil Defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemiü'l-meali ve'l-mefahim Es-seyyid Mehmed Said Muhibb -dame uluvvuhu- tarafından arz ve ilam olunmuş ve kaza-i mezkur derununda vaki İslam karyesinde emsali vechile beher hafta yevm-i Ahad'da bazar ikamesi zımnında Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli bahatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammun başka iki kita emr-i şerif ısdarı ve bazar-ı mezburda furuht ve eşya vesaire rüsmatının akdemce müşir ve ilam kılan tarife-yi matbuaya tevfiikan ahz ü tahsiliyle hasılat-ı vakıasının varidat-ı saire ile beraber Maliye Hazine-i Celilesine irsali zımnında Kütahya muhassılına tahrirat tastiriçün Mektubî Maliye Odasına ve keyfiyet malum olmak üzere Anadolu Varidat Muhasebesi'ne ilm ü haberi itası ve tesviyesi hususu halen Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliyye reisi düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir İbrahim Sarim Paşa-edamallahu Teala iclalehunun- maliye nazırlığı hengamında tarafından ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ol vechile icrasına irade-i seniyye-i mülükane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammun diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağla bazar-ı mezburun beher hafta yevm-i Ahad günlerinde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli sebt ve tashih ile ber minval-i muharrer icmal-i hakanisin ita eylesesin deyü bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince kaydı mahalli sebt ve tashih olundu fî 25 RA (Rebiülevvel) sene 1264

El-Fakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkîî halen

İkame-i bazar der kasab-i İslamlu der kaza-i Banaz beher hafta yevm-i Ahad

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere Banaz kaza derununda *İslam karyesi* demekle maruf karyenin kasaba ittihazıyla derununda beher hafta Ahad günlerinde bazar ikamesi hususuna irade-i seniyye-i cenab-ı mülukane müteallik buyrulmuş olmağla mucebince baferman-ı âli müceddeden sebt ve tashih olundu fi 25 RA (*Rebiülev-vel*) sene 1264

El-Fakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkî halen

-32-

(TKGMA, no.174, *Karahisar-i Şarkî Mufasssal*, 1. cilt, s.125).

İkame-i bazar der *kaza-i Koyluhisar* sayf ve şita beher hafta yevm-i Çarşamba der pişgah-i cebel-i Vasat *cadde-i İran* kurb ve ittisal-ı cisir der *kal'a-yı Bala*

Karahisar-ı Şarki dahilinde *Koyluhisar kazası İran caddesi üzerinde menzilkeş ve sengistan mahall olarak hububat ve mezruatı akall-i kalil olduğundan akvat-ı yevmiyyelerine mahall-i baideden celb ve tedarikinde usret-i külliye derkar ebna-yı sebile dahi yem ve yiyecek bulamadıklarından ahalisi ızdıraba giriftar olduklarına mebni kaza-i mezburda kal'a-yı Bala'da vaki cisrin kurb ve ittisali olan pişgah-ı cebel-i vasat-ı cadde-i İran'da sayfen ve şitaen beher hafta Çarşamba günü bazar ikame olunması hususuna müsaade-i seniyye erzanıyla ol babda emr-i şerif itasını *Karahisar-ı Şarkî kazası naibi kıdvetü'n-nüvabi'l-müteşerriin mevlana Es-Seyyid Ali Sırrı -zide ilmuhu-* ilam ve ilam-ı musaddaka halen *Trabzon valisi ve Gönnye sancağı mutasarrıfı ve Faş muhafızı ve Canik muhassılı düstur-ı ekrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezir Hasan Paşa -edamallahu Teala iclalehu-* dahi tahriratıyla iltimas etmiş olduğu vezir-i müşarünileyhin *kapu kethüdası* olup halen *sadr-ı azam mektubcusu* olan *kıdvetü'l-emacid ve'l-ekarim Süleyman Faik -zide mecduhu-* ba-takrir inha ve bu makule müceddeden ikame olunacak bazara müsaade-i aliyye taalluk eylediği halde mahallinden *ikame-i bazar olunmak da kimesnenin mülküne ve vakfına ve havass-ı hümayuna zararı yoğise* kanğı gün ikame olunacağı ismi tasrihiyle *rikab-ı hümayun-ı şahaneye lede'l-arz ruhsatı havi hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane süduruna muhtaç ve resm-i bac-ı bazarda kimesnenin alakası olmadığından tanzimi hususu emr-i hümayuna mevkuf olup ve her ne cihete verilür ise Defterhane-i Amire'ye bahatt-ı tevkîi tashih ve sebt-i defter olunmasını kanun-ı kadimeden olduğu tahrir olunmuş olduğundan kuyud-ı lazimesi ve emsali key-**

fiyeti bade'l-ihrac ber mantuk-ı şukka *Koyluhisar* kazasında ikame-i bazar ve kaza-i mezburede vaki cisrin dahi sarahaten tahriri mahalleri Defterhane-i Amire'den bulunmadığının cevabı tahrir olunmuş olmağın bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani emsali misillü *Koyluhisar* kazasında kal'a-yı balada vaki cisrin kurb ve ittisali olan pişgah-i cebel-i vasata cadde-i İran'da sayfen ve şitaen ikame-i bazara müsaade-i seniyye taaluk eylediği halde huzur-ı faikü'n-nur-ı mülukaneden lede'l-istizan ol babda şerefyafte-i südur olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane süduyuyla ba-hatt-ı tevkî müceddeden sebt ve tashih olunmasıçün *Divan-ı Hümayun'dan tashih emr-i şerifi* itası iktiza eylediğini halen defter emini iftiharü'l-emacid ve'l-ekarim *Mustafa -dame mecduhu-* arz etmiş idüğünü bilfil *başdefterdar iftiharü'l-umera ve'l-ekabir* Mehmed Tahir -dame uluvvuhu- takrir ve takriri atabe-i felek mertebe-i hü revaneye lede't-takdim ol babda şerefyafte-i südur olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane mucebince defterin getirdüp kaleminle müceddeden tashihi ve sebt-i defter eylesün deyü bu hakire hitaben varid olan emr-i âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî 9 R(*amazon*) sene 1241

El-Hakir El-Hacc Yusuf et-tevkî halen

İkame-i bazar der kaza-i *Koyluhisar* sayf ve şita beher hafta yevm-i Çarşamba der peşgah-ı cebel-i vasat-ı cadde-i İran kurb ve ittisal-ı cisr der *kal'a-yı Bala*

Vassalede tafsil olunduğu üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî 9 R(*amazon*) sene 1241

El-Hakir El-Hacc Yusuf et-tevkî halen

-33-

(TKGMA, no.169, *Karahisar-ı Şarki Mufassal*, 2. cilt, s.156).

Kıdvetü'l-emasil ve'l-akran *Seyyid Ali -zide kadruhu-*südde-i saaddete arzihal edüp *Karahisar-ı Şarkî sancağında İskefsir nahiyesinde* Gelin ve Sermet ve Bazarçiftlik'den maada Ilıca nam mahall kabil-i ziraat olmamakdan naşi boz ve hali kalup kimesnenin kayd ve beratına dahil olmayup *haric ez defter olduğuna binaen elli seneden berü senede bir defa Mayıs eyyamlarında dahi Dirosi namıyla bazar kurulup yakin bazar-ı mezkurun bac-ı ubur ve resm-i*

*kantar ve ihtisab ve bazar-başılık namıyla hasılat ve rüsumu nahiye naibleri ve kendi erleri ve sair bazı zi-kudret kimesneler fuzuli ahz ve bu cihetle bila-berat zabt edüp bir dürlü say-i mirileri olmamağ-la Dergah-ı Mualla topçuları ocağından tedarik eylediği doksaniki esamiler hazinemanda ve Kızılviran'da vaki cami-i şerif harap vakfın tamirine vakfın bir dürlü müsaadesi olmamağla cami-i mezkuru tamir ve bade'l-yevm masarîf-ı tamiriçün senede bin akça ve bir nefer imamına üçyüz akça ve iki müezzine ikişeryüz akçadan dörtyüz akça ve sıbyan-ı mektebe üçyüz akça ki beher sene masarîf-ı tamir vazâif-i hademe vazifeleri ikibin akça vermek ve kendünün evlad-ı evladına meşrut olmak üzere cami-i mezkurun tevliyetine ve vazâif-i hademe vazifelerine tevcih olup fimabad bazar-ı merkum canibi vakfdan zabt olmagın cami-i mezkurun tevliyetine zamm ve ilhak ve müceddeden berevat ita olunmak babında inayet rica ve *İskefsir* nahiyesine tabi hasılı bila-yazu bazar-ı Gelin resm ber muceb-i kanun-ı kadim deyü *Defter-i Mufassal*'da muharrir kalemiyle tahrir ve yine nahiye-i mezbura tabi bin akça yazu ile *aylak-ı Bazarcık* maa bac-ı bazar-ı Selmed Kiçigölü nam karye ile birikdirilüp onbirbinaltıyüz akça *an zeamet* deyü *Defter-i İcmalde* ol dahi tahrir ve yine nahiye-i mezbureye tabi *karye-i Pazarçiftlik* ber vech-i kadimlik üçyüz akça yazusuna yüzelli akçası ber muceb-i kayd olmak üzere *tekaüd Ömer* kaydında olup mumaileyhin istida eylediği Hermenek Döbrüsü namıyla *bac-ı bazar-ı ubur ve ihtisab ve kantar ve bazar-başılık* mahalli Defter-i Hakani'de bulunmadığı ... (devamı yoktur).*

-34-

(TKGMA, no.169, Karahisar-ı Şarkî Mufassal, 2. cilt, s.95).

İkame-i bazar-ı *İskele-i Abdal der sevahil-i nahiye-i Akköy* beher hafta yevm-i Cuma

Giresun kaimakamlığı dahilinde vaki *Akköy nahiyesi* sevahilinde *Abdal* nam iskelede beher hafta Cuma günleri müceddeden bazar küşadı hususu ba-tahrirat inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeğe müracaat olundukda mahall-i mezkur *zeamet* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezburun yevm-i mezkurda ikame olunması hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif isdarı ve Varidat Muhasebesine ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi hususu Maliye Nezaret-i Celilesi ve Defter Emanet-i Behiyyesinden ifade ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i

aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın iskele-i mezburda beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih olundu fi 8 *Zilkadeti's-şerif sene 1285*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Akköy nahiyesi sevahilinde *Abdal* nam iskelede beher hafta Cuma günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet-panahi şeref-südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu 8 *Zilkadeti's-şerif sene 1285*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

-35-

(*TKGMA, no.46, Bayburt Mufassal, 3. cilt, s.12*).

İkame-i bazar der *kaza-i Bayburd* der liva-i Erzurum beher hafta yevm-i Çarşamba ve Pênçşenbe

Erzurum eyaleti dahilinde kain *Bayburd* kazasında beher hafta Cumaertesi ve Pazar günleri bazar kurulmakda ise de yevm-i bazar *tebaa-i gayrimüslimenin icra-yı ayin edecek günleri olmak ve ekserisi bi'z-zarure bulunamayup bu suret kendilerine suubeti mucib olduğu* ve Cuma günleri dahi tatil-i umumi olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Çarşamba ve Pênçşenbe günlerine tahvili hususu tebaa-i merkume taraflarından istida olunduğu beyanıyla icra-yı icabı *İstanbul ve tevabii Ermeni batriki iftiharü muhtar-ı milleti'l-Mesihyye Agob piskopos -dame rütbetuhu-* ile Millet Meclisi tarafından müşterek ba-takrir ifade olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımesi *Defterhane-i Amire*'den bade'l-ihraç *hass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Çarşamba ve Pênçşenbe günlerine tahvili hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkî tashih olunmak üzere *Divan-ı Hümayun*'dan tashih-i emr-i şerifi sadır mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayyizan-ı rical-ı *Devlet-i Aliyye*'den halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecemi cemîü'l-meali ve'l-mefahim *Ahmed Tevfik Bey -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber muceb-i ilam ka-

za-i mezburda beher hafta kurulan bazarın Çarşamba ve Pençsenbe günlerinde ikamesiçün *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve keyfiyet malum olmak üzere *Anadolu Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberin itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen maliye nazırı ve Mecidiye nişan-ı hümayununun birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir *Es-Seyyid Mehmed Hasib Paşa- edamallahu Tala iclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif verilmiş olmağla mezkur *Bayburd* kazasında beher hafta Çarşamba ve Pençsenbe günlerinde bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahallini kaleminle sebt ve tashih ve icmal-i hakanisini ita eyleyesin deyü varid olan emr-i âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 26 CA (*Cemazievvel*) sene 1274

El-Hakir Mehmed Sadi et-tevkîî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu vechile mezkur *Bayburd* kazasında beher hafta Cumaertesi ve Pazar günleri ikame olunan bazar Çarşamba ve Pençsenbe günlerinde bazar ikamesine irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 26 CA sene 1274

El-Hakir Mehmed Sadi Et-tevkîî

-36-

(TKGMA, no.46, Mufassal Bayburt, 3. cilt, s.89).

Küşad-ı bazar-ı nefsi *Kelkit* beher hafta yevm-i Pazarertesi ve Salı

Gümüshane sancağı dahilinde kain *nefs-i Kelkit* kasabasında beher hafta Pazarertesi ve Salı günlerinde bazar küşadı inha olunmuş olduğundan bazar-ı mezkurun yevm-i mezburlarda küşad olunması hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hattı tevkîî tashih olunmak üzere

başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın iki kıta emr-i şerif ısdarıyla *Varidat Muhasebesine* ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi hususu Maliye Nezaret-i Celilesinden ba-takrir ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın kasaba-i mezburda beher hafta Pazarertesi ve Salı günlerinde müceddeden bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih olundu fi 9 Ramazan sene 1286

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *Kelkit kasabasında* beher hafta Pazarertesi ve Salı günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şerefsüdur buyrulmuş olmağın ol-babda sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih ve sebt defter olundu fi 9 Ramazan sene 1286

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-37-

(TKGMA, no.169, *Karahisar-i Şarkî Mufassal*, 2. cilt, s.156).

İlm ü haberdir, sahihdir

Karahisar-i Şarkî sancağında *İskefsir* kazasında vaki *Ilıca* nam mahalde senede bir defa ruz-ı kasım ve ruz-ı hızır ibtidalarında *Hermenek Döbrüsü* namıyla kurulagelen bazarın bac-ı ubur ve resm-i kantar ve ihtisab ve pazarbaşılık rüsumatı kaza-ı mezburda kain cami-i şerifin vazaif-i hademe ve iktiza eden tamir ve termimine eğerçi tayin olunup lakin bazar-ı mezkurun elan ikameti ruz-ı kasımda şiddet-i şita hasebiyle tüccar taifesi getürdükleri devabb ve mevaşinin telef ve helakı havfına zahib ve ol takrib bey ü şıra münkati olduğuna binaen bade ez-in bazar-ı mezkurun kema fi't-takdim senede onar gün ikameti evkat-ı merkumeden tahvil ve Mayıs ve Eylül aylarında ikamet etdirilmek üzere emr-i şerif südurunu cami-i şerif vakfının mütevellisi olan *Seyyid Ali* bundan akdem istida eyledikte fi'l-hakika bazar-ı merkum evkat-ı mezkureden tahvil ve Mayıs ve Eylül aylarında ikamet olunmasına ihtiyaç var mıdır ve olduğu suretde edna mahzur ve kimesneye gadr şaibesı münfehım midir

değil midir mahallinden marifet-i şerle ehl-i vukufdan tafahhus ve sual ve keyfiyeti ala vechi's-sıhha *Deraliyye*'ye arz ve ilam olunmak üzere 92 senesi Muharremi'nin onbeşinci gününde sadır olan ferman-ı alişan mahalline lede'l-vürud gerek *nefs-i İskefsir* kazası ve gerek sair civarında olan kazalar ahalileri meclis-i şere ihzar ve istintaf olundukda filhakika bazar-ı mezkurun ber vech-i muharrer esna-yı ruz-ı kasımda hin-i ikametinde şiddet-i şita olmak takribiy-le emr-i ticaretin inkıtı beridar olduğundan gayrı bazar-ı merkurumun senede onar gün ikameti Mayıs ve Eylül aylarına sarf ve tahvil olduğu suretde hem ibadullah ve hem taraf-ı vakfa edna ve enfa ve kimesneye gadr ve zarar şaibesi gayrı münfehim olduğunu ala tariki'ş-şahade haber vermeleriyle ber vech-i muharrer emr-i şerif verilmesi babında İskefsir kazası naibi ilam ve ilam olduğu üzere emr-i şerif ısdarını saadetlü *başdeftardar Hasan Efendi* dahi ilam etmeğın ilamı mucebince bazar-ı merkurum ikameti evkat-i mezbureden tahvil ve beher sene Mayıs ve Eylül aylarında onar gün ikamet olunmasıçün 19 RA sene 193 tarihinde *Divan-ı Hümayun* tarafından İskefsir kazası naibine hitaben emr-i şerif tahrir olunmağla Defterhane-i Amire'ye dahi işbu *ilm ü haber kaimesi* verildi fi't-tarihi'l-mezbur

-38-

(TKGMA, no.559, Niğbolu Evkaf, s.20).

İkame-i bazar der *nefs-i kaza-i İslimiye* beher hafta yevm-i Pazarteresi ve Salı

Edirne eyaleti dahilinde kain *nefs-i İslimiye* kazasında beher hafta Cumartesi ve Pazar günleri ikame olunmakda ise de *eyyam-i mezkure tebaa-i gayrimüslimenin yortu günleri olmasıyla dad ü siteden mahrum olduklarından* bazar-ı mezkurun Pazarteresi'yle Salı günlerine tahvili hususu kaza-i mezkur meclisinde ba-mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımesi Defterhane-i Amire'den bade'l-ıhrac İslimiye kazası *merhum Sultan Murad Han aleyhirrahmeti ve'l-gufran vakfı* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun Pazarteresi'yle Salı günlerine tahvili hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-i tevkîî tashih olunmak üzere Divan-ı Hümayundan tashih-i emr-i şerif ısdarı muktezayı maslahatdan idügi mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den halen defter emini if-tiharü'l eali ve'l eazım *Ahmed Tevfik Bey -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ber muceb-i ilam kaza-i merkumede beher

hafta Pazarertesi'yle Salı günlerinde müceddeden bazar ikamesiçün Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerif ısdarı ve keyfiyet ma'lum olmak üzere *Rumeli Varidat Muhasebesi*'ne ilm ü haberi itasıyla tesviyesi hususu vüke-la-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen Maliye Nazırı ve Mecidiye nişan-ı hümayunun birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nezamü'l-alem müşir-i sadakat-semir *Safveti Paşa-edameallahu Teala iclalehu* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülükane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-i südur olarak mukteza-yı mü-nifi üzere ifade-i hali mutazammın diger emr-i şerif verilmiş olduğundan mezkur *nefs-i İslimiye* kazasında beher hafta Pazarertesi ve Salı günlerinde bazar ikame ve küşad olunması içün Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden sebt ve tashih ile İcmal-i Hakani'sini ita eylesin deyü tevkîî-i Divan-ı Hümayun'a hitaben varid olan mer-i âli mucebince ber mantık-ı muharrer Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih ve sebt-i defter olundu fî 25 C(*emazielahur*) sene 273

El-Fakir Mehmed Sa'di et-tevkîî-i Divan-ı Hümayun

-39-

(TKGMA, no.559, Niğbolu Evkaf, s.20).

Panayır *nefs-i İslimiye*'de *Yeniceköy* nam mahalade kain *Kurukaydı* tabir olunan meydan-ı vasiada beher sene paskalyanın beşinci gününde müceddeden *hayvan panayırı küşad*

Edirne vilayeti dahilinde kain *nefs-i İslimiye* kazasında *Yeniceköy* nam mahalde kain *Kurukaydı* tabir olunan meydan-ı vasiada beher sene paskalyanın beşinci gününde müceddeden hayvan panayırı küşad olunması hususu ba-tahrirat inha kılınmış ve keyfiyet şura-yı devlete havale ile nafia dairesinde lede'l-mütalaa kazalar ve kasabatda *bu misillü bir bazar ve panayır küşadı daire-i ticareti tevsi ve ahalinin ihtiyacatını teshil edeceği cihetle* ahvali vechile iktiza eden emr-i alışanın ita ve Defterhane-i Amire'ce dahi muamelat-ı kuyudiyesinin icrası ba-mazbata ifade olunmuş ve ol vechile ifası muktezası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hali mutazammın diger şerif tastir kılınmış olmağın mahalli mezburda beher sene paskalyanın beşinci gününde müceddeden hayvan panayırı küşad olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan

kaydı mahalli tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan fer-
man-ı âli mucibince tashih olundu fi 12 Şevval sene 285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

-40-

(TKGMA, no.559, Niğbolu Evkaf, s.44).

İkame-i bazar-ı kaza-ı Hezargrad beher hafta yevm-i Pazarer-
tesi

Hezargrad kazasında beher hafta Pazar günlerinde kurulan ba-
zarın umum ahalinin recasıyla Pazarertesi gününe tahvili hususu
Hezargrad meclisinden ba-hatt ve ba-mazbata inha olunmuş olun-
makdan naşi kuyud-ı lazıme müracaat olundukda kaza-i mezbur
vakf dahilinde olduğu cihetle bazar-i mezkurun Pazarertesi gününe
tahvili hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı hal-
de Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî mü-
ceddeden sebt ve tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı muktazayı
maslahatdan idüğü defter emini tarafından arz ve ilam olunmuş ve
ber muceb-i ilam bazar-i mezkurun Pazarertesi günlerinde ikamesi
hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde *Def-
terhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olun-
mak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki
kita emr-i şerif ısdarı ile tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı salta-
nat-ı seniyyeden mecalis-i aliye-i Osmanî ve Mecidiye nişan-ı zişan-
larının birinci rütbelerinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrerem müşir-
i müfahham nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semirim *Mustafa Fazıl
Paşa edameallahu teala iclalehunun* maliye nazırlığı hengamında
tarafından ba-takrir ifade ve olunmuş ve ol vechile icrası hususuna
emr ve irade-i seniyye-i şahaneye müteallik ve şeref südur olarak
mazbata-i münifi üzere ifade-i hali mutazammın diger emr-i şerif
tastir kılınmış olmağın mucibince Defterhane-i Amire'de olan kaydı
mahalli ba-hatt-ı tevkiî müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu
fi 24 Zilkade sene 1280

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Arifi Emin-i Defter-i Hakani

-41-

(TKGMA, no.30, Bozok Mufassal, 2. cild, s.38).

İkame-i bazar der kasaba-i nefs-i Maden beher hafta yevm-i
Pençsenbe

Ankara vilayeti dahilinde kain Bozok sancağına tabi Maden kazasının merkez-i hükümeti olan *nefs-i Maden* kasabasında beher hafta Pençşenbe günlerinde müceddeden bazar küşad olunması hususu başka inha olunmuş olmakdannaşi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda kasaba-i mezkur *timar* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezburede ikame olunması hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-i tevkii tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerif ısdarı ve Varidad Muhasebesi'ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi Maliye Nezaret-i Celilesi ve Defter Emanet-i Behiyyesinden ifade ve ilam olunmuş ve ol-vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucibince kasaba-i mezburda beher hafta Pençşenbe günlerinde bazar küşad ve ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih olundu fî 8 Rebiü'l-ahir sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Maden*'de beher hafta Pençşenbe günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şerefsüdur buyrulmuş olmağın olbabda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî 8 Rebiülahir sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

-42-

(TKGMA, no.200, Kastamonu Mufassal, 3. cilt, s.3).

İkame-i bazar-ı *kaza-i Taşköprü* beher hafta yevm-i Salı

Kastamonu sancağı dahilinde *Taşköprü* kazasında beher hafta kurulan *bazarın yevm-i Cuma'ya tesadüf eylemesinden ve ahalisinin ahz ü ita ile meşgul olmalarından naşi ekserisi salat-ı Cuma'yı eda edememekde olduklarından* bahisle bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili hususu liva-i mezkur meclisinden ba-mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda *kaza-i mezbur havass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle beher hafta Salı günlerinde ikâmesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-

hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü *Defter Emaneti* tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber mucib-i ilam kasaba-i mezkurda beher hafta Salı günlerinde müceddeden bazar ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülükane erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i halî mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden Maliye Nazırı Osmanî ve Mecidî nişan-ı zişanlarının haiz ve hamili düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fatenet-semir *Mustafa Fazıl Paşa -edameallahu taala iclalahu-* canibinden ba-tahrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i şahane müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağın mucebince kasaba-i mezkurda beher hafta Salı günlerinde müceddeden bazar ikame küşad olunmak üzere bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince kaydı mahalli müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu fî 25 Şaban sene 1280

Es-Seyyid Mehmed Arifi Emin-i Defter-i Hakani

İkame-i bazar-ı kasaba-i Taşköprü beher hafta yevm-i Salı

Vassalede tafsilen şerh olunduğu vechile bazar-ı mezkurun yevm-i mezkurda ikamesi hususuna irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağla ol babda sadır olan ferman mucebince tashih olundu fî 25 Şaban sene 1280

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Arifi Emin-i Defter-i Hakani

-43-

(TKGMA, no.74, *Fatih Sultan Mehmed Han Evkafı*, s.75).

Emlak-ı hümayundan olup akdemce nahiye merkezi ittihaz ve nam-ı nami-i şahaneyeye tevsim edilmiş olan *Türbedere* karyesinde senede dört gün imdidad etmek üzere Ağustos'un onüçünde *panayır küşadı* ahali canibinden mukaddema vukubulan istid'a üzerine ruhsatı havi emr-i alişan ısdar olunmuş ise de o civarda kain Vize kazasında *Balçık panayırının* küşadı dahi Ağustos'un onsekizinci gününe tesadüf etmekte olmasından naşi aralarında olan fasıla pek az olmasıyla husul-ı maksada layıkıyla delalet edememekte olduğu tahkikat-ı vakıa-i zahireden anlaşılmış ve ahalinin teshil-i tedarik-i havaic-i zaruriyyeleri istihsal kılınmak üzere mezkur *Türbedere* nam panayırının bade ez-in şehir-i Ağustos'un yirmibeşinde küşadı

ve Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallinin tashihi *Hazine-i Hassa-i Şahane* nezaretinin tezkire-i maruzası üzerine şeref taalluk eden irade-i seniyye-i şahane mukteza-yı münifinden bulunmuş olduğundan mezkur panayırın yevm-i mezbura tahvili hususuna müsaade-i seniyye erzan kılınarak Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olunmak üzere başka ve mahalline beyan-ı hali mutazammın başka olarak iki kıta emr-i şerif ısdarı usulü iktizasından ve irade-i seniyye-i mantuk-ı alisi vechile beyan-ı hali mutazammın Edirne vilayetine hitaben diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın mezkur panayırın bade ez in şehri Ağustos'un yirmibeşinde küşad olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallinin kaleminle bi't-tashih varidat-ı umumiyeye muhasebesine ilm ü haberi verilmek üzere icmal-ı hakanisinin itası hususuna dair bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih kılındı fî 8 Saferi'l-hayr sene 1205

El-Hakir Hüseyin et-tevkîf

Vassalede tafsilen şerh olunduğu vechile panayır-ı mezkurun yevm-i küşadının Ağustos'un yirmibeşinci gününe tahvili hususuna irade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şerefsüdur buyrulmuş olmağla mahalli tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince mahalli tashih olundu fî 8 Saferi'l-hayr sene 1205

El-Hakir Hüseyin et-tevkîf

-44-

(TKGMA, no.74, Fatih Sultan Mehmed Han Evkafı, s.75).

Panayır der *nahiye-i Hamidiye der kaza-i Çorlu* beher sene Ağustos'un onüçünde bed ile dört gün imtidat etmek üzere

Emak-ı hümayundan olup bu kerre *nahiye merkezi* ittihaz ve nam-ı nami-i şahane ile tevsim edilmiş olan *Türbedere* karyesinde senede bir defa panayır küşadı için ahali canibinden vukubulan istida üzerine ruhsatı mutazammın emr-i şerif tasdiri *Hazine-i Hassa-i Şahane Nezareti* canibinden ifade ve işar olunmuş ve bu misillü müceddeden *küşad olunacak panayır ahalinin ahz ü itasınca tahsilat ve muhassanatı müstelzim olacağından* panayır-ı mezkurun ol vechile küşadı hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılınarak emr-ı hümayun-ı şahane sünuh ve südur eylemiş olmağın

mukteza-yı münifi üzere mezbur panayırın senede dört gün imtidad etmek üzere Ağustos'un onüçünde küşadı hususuna ruhsatı havi kaydının tashihi için *Divan-ı Hümayun* kaleminden bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 16 Cemazielahir sene 1201

El-Hakir Hüseyin et-tevkî

Panayır der *nahiye-i Hamidiye der kaza-i Çorlu* beher sene Ağustos'un onüçünden bed ile dört gün imtidad etmek üzere

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere emlak-ı hümayundan olup tevsimiyle nahiye ittihaz kılınan *Türbedere* karyesinde beher sene Ağustos'un onüçünden bed ile dört gün imtidad etmek üzere panayır küşadı hususuna irade-i seniyye-i mülukane şeref-südur buyrulmuş olmağla bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih olundu fî 16 Cemazielahir sene 1202

El-Hakir Hüseyin et-tevkî

-45-

(TKGMA, no.74, *Fatih Sultan Mehmed Han Evkafı*, s.83).

İkame-i bazar-ı *nefs-i Tekfurdağı* beher hafta yevm-i Pazarertes-i

Nefs-i Tekfurdağı'nda Pazar günleri kurulmakda olan bazarın *ahali-i hristiyanın yevm-i mahsuslarına tesadüfiyle ahz ü itada duçar-ı suubet ve meşakkat olduklarından* bahisle bazar-ı mezkurun Pazarertes-i gününe tahvili hususu ba-tahrirat inha olunmuş olmaktan naşi kuyud-ı lazıme müracaat olundukda mahall-i mezkur *evkaf-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun günü tahvili hususuna müsaade-i aliye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı Varidat Muhasebesi'ne ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi Maliye Nezaret-i Celilesi ve Defter Emanet-i Behiyyesinden ifade ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucebince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağın *nefs-i Çorlu*'da beher hafta Pazarertes-i günlerinde bazar ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Ami-*

re'de olan kaydı mahalli tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih olundu fî 15 Zilkadeti'ş-şerife sene 1285

El-Hakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Tekfurdağ*'ında kurulmakta olan bazarın Pazarertesi gününe tahvili hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şerefsüdur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fî 15 Zilkadeti'ş-şerife sene 1285

El-Hakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-46-

(TKGMA, no.28, Yanya Mufassal, 1.cilt, s.16).

Küşad-ı panayır der *kasaba-i Yanya* beher sene Ağustos'un ibtidasından onbeşine kadar imtidad etmek üzere

Yanya Kasabasında mine'l-kadim panayır küşad olunageldiği halde *inkılabât-ı asrîyyeden naşi müehhiran terk olunmuş olduğundan* bahisle panayır-ı mezkurun beher sene Ağustos'un ibtidasından onbeşine kadar mümtedd olmak ve mahall-i kadiminde bulunmak üzere küşadı hususu ba-tahrirat inha kılınmış ve keyfiyet Şura-yı Devlete havale ile Nafia Dairesinde lede'l-mütalaa bu makule panayır küşadı ahali-i memleketçe menafi-i kesireyi müstelzim olacağı cihetle ol babda usülü vechile iktiza eden emr-i âlinin ita ve *Defterhane-i Amirece* dahi muamelat-ı kuyudiyyesinin icrası ba-mazbata ifade olunmuş ve ol vechile ifa-yı muktezası hususuna irade-i seniyye-i şahane müteallik ve şeref-südur olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın kasaba-i mezburda beher sene Ağustos'un ibtidasından onbeşine kadar panayır küşad olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih olundu fî 24 Cemazielahir sene 1286

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere Yanya kasabasında beher sene Ağustos'un ibtidasından onbeşine kadar imtidad etmek üzere müceddeden panayır küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet

penahi şeref-südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî 24 Cemazealahir sene 1286

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-47-

(TKGMA, no.28, Yanya Mufassal, I. cilt, s.158).

İkame-i bazar der *kasaba-i Preveze* beher hafta yevm-i Pazartesi ve *panayır-ı kasaba-i mezbur* ki beher sene Mayıs'ın ibtidasından nihayetine kadar küşadı

Preveze kasabasında beher hafta Pazartesi günlerinde bazar ve senede bir defa Mayıs'ın onbeşinden nihayetine değin panayır küşadı *teksir-i ticareti müeddi olacağından* bahisle müceddeden bazar ve panayır küşadı hususu ba-mazbata ve mahzar inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazıme müracaat olundukda *kasaba-i mezkure havass-ı hümayun* dahilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezburda ve panayırın dahi senede bir defa Mayıs'ın onbeşinden nihayetine kadar ikame olunması hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammun başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve Varidat muhasebesine *ilm ü haberi* verilmek üzere tesviyesi Maliye Nezaret-i Celilesiyle Defter Emanet-i Behiyyesi tarafından arz ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallık olarak mucibince ifade-i hali mutazammun diğer *emr-i şerif* tasdir kılınmış olmağın mucibince *kasaba-i mezburda* beher hafta Pazartesi günlerinde bazar ve senede bir defa Mayıs'ın onbeşinden nihayetine kadar panayır ikame ve küşad olunmak üzere *Defterhane-i Amire*'de olan kaydı mahalli ber minval-i muharrer tashih ve sebt-i defter olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı âli mucibince tashih olundu fî *Zilhiceti's-şerife sene 1282*

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-tevkî

İkame-i bazar der *kasaba-i Preveze* beher hafta yevm-i Pazartesi ve *panayır-ı kasaba-i mezbur* ki beher sene Mayıs'ın onbeşinden nihayetine kadar küşad

Vassalede tafsilen şerh olduğu üzere *nefs-i Preveze*'de beher hafta Pazartesi günlerinde bazar ve senede bir defa Mayıs'ın on-

beşinden nihayetine kadar panayır küşadı hususu ba-mazbata inha olunmuş ve ol vechile kaydı mahalli ba irade-i seniyye tashih olunması ba ferman-ı âli beyan buyrulmuş olmağın mucibince tashih olundu fi 21 Zilhicce'ti's-şerife sene 1282

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif Et-Tevkiî

-48-

(TKGMA, no.61, Sofya Mufassal, s.24).

İkame-i bazar beher hafta yevm-i Sali

Sofya kazasında beher hafta küşadı mutad olan bazar yevm-i Ahad'a tesadüf ederek *ahali-i reayanın yortuları bulunmak mülabe-sesiyle ahz ü italarına bazı mertebe noksan iras eylediğinden* rahmani'l-fukara bazar-ı mezkurun Sali gününe tahvili hususuna müsaade-i seniyye erzan kılınması hususu kaza-i mezbur tarafından ba mazbata inha olunmuş ve mazbata-ı mezkuru musaddak halen mülhakatıyla eyalet-i Niş valisi düstur-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezir *Mehmed Vasıf Paşa edamallahu teala iclalehu* tarafından ba tahrirat inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı Defter-i Hakanisi Defterhane-i Amire'den bade'l-ihraç *Sofya nahiyesine tabi mahallat-ı müselmanan ve cemaat-ı Yahudiyan ve gebran neferat-ı aded ile nefsi Sofya el-mahrusa ve hasılı tahtında ispenç ve gündüm ve mahlut yekun maa gayrihi binyüzotuzyedibin akça yazı ile* Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir-i defter olmuş ve nefsi Sofya'da beher hafta ikame olunan bazarın Defterhane-i Amire'de tahriri mahalli bulunamadığı cevabı tahrir olunmuş ve kasaba-i mezburda yevm-i Ahadda küşadı mutad olan bazarın Sali gününe tahvili hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i mülukaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkiî tashih olunması için Divan-ı Hümayun'dan tashih emr-i şerifi ısdar ve tıyari mukteza-ı maslahatdan idüğü azım-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den bilfil defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemii'l-meali ve'l-mefahim *El-Hacc Mehmed Said Muhibb -dame uluvvu-hu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun yevm-i mezkura tahvili zımında Defterhane-i Amire'de kaydı mahalli tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdar ve hasılatının varidat-ı saire hasılatıyla beraber maliye hazine-i celilesine irsal olunmak için vali-i

müşarünileyhe tahrirat tasdiričün *Mektubi Maliye Odasıyla* Rumeli Varidat Muhasebesine ilm ü haberleri itasıyla tesviyesi hususu vü-kela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden halen maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semirim *İbrahim Sarım Paşa-edamallahu teala iclaleahu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrasına irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-riz südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğere emri-şerif tasdir kılınmış olmağla bazar-ı mezkurun beher hafta Salı günlerinde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini tashih eylesin deyü varid olan emri-âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 5 Ş sene 1263

El-Hakir El-Hacc Ahmed Nureddin et-tevkii halen

İkame-i bazar-ı *nefs-i Sofya* beher hafta yevm-i Salı

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Sofya*'da beher hafta Salı günlerinde bazar ikamesi hususuna müteallik buyurulan irade-i seniyye-i mülukane mucebince ba-ferman-ı âli kaydı mahal-li tashih ve sebt-i defter olundu

-49-

(TKGMA, no.61, *Sofya Mufassal*, s.113).

İkame-i bazar der *nefs-i Şehirköyü* beher hafta yevm-i İsneyn

Niş eyaleti dahilinde kain *Şehirköyü* kasabasında beher hafta kurulmakda olan bazar Ahad gününde olmak ve *reayanın ol gün yortuları bulunmak hasebiyle ahz ü itadan gerü kaldıklarına mebni* hemcivar bulunan Niş ve Doniçe kazalarında olduğu misillü kasaba-i mezburda Ahad gününde küşad olunan bazarın Pazarertesü gününe tahvili kasaba-i mezbur reayası taraflarından istida olunmakda olduğu beyanıyla icra-yı icabı hususu eyalet-i mezbur valisi düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem *vezir Mehmed Vasıf Paşa -edamallahu Teala iclalehu-* tarafından ba-şukka inha olunmak ve bu makule ikame olunan bazar kimesnenin mülküne ve vakfına ve havass-ı hümayuna zararı olmadığı halde gününün tahvili kanun ve emsalinden bulunmuş ise de kasaba-i mezburda mine'l-kadim bazar kurulduğuna dair kayd bulunamadığına binaen mezkur bazarda emsali civarına tatbiken ne makule eşyadan ne mikdar rüsumat alınmaktadır bi't-tahkik keyfiyetin işarı babında

mahallinden istilam olundukda bazar-ı mezburun hemcivar bulunan kazalarda beher hafta kurulmakda bulunan bazar Pazar günlerinde hiç bir guna rüsumat alınmayup *mücerred ahali-i hıristiyan milletinın yortuları olup ahz ü itadan gerü kaldıklarından icra-yı dad ü sited ve menfaatleri için* tecemmu etdikleri yevm-i mahsus demek olduğu ve mezbur Şehirköyü kasabasında beher hafta Ahad gününde kurulmakda bulunan bazarın Pazarertesi gününe tahvili hususuna müsaade-i seniyye erzan kılınmasını sen ki vali-i müşarünileyhsin tarafından ba-mazbata inha olmakdan naşi kuyud-ı Defter-i Hakani'si *Divan-ı Amire*'den bade'l-ihraç *Şehirköyü nahiyesine tabi neferat ve çiftlik-i aded ile nefsi-i Şehirköyü ve hasıl tahtında ispenç ve gendüm ve mahlut ve mahsul-ı bac-ı siyah-ı bazar-ı Şehirköyü ve karye-i saire ve cürm-i cinayet ve bad-ı heva ve deştibani-i Şehirköyü ve resm-i fuçı ez haric ki an nefsi-i Şehr amed ve bozahane yekun maa gayrihu onikibinyüzyirmibeş akça yazu* ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamam yazu-yı mezkuresiyle *havass-ı hümayun* mülhakatından olmak üzere tahriri defter olmuş ve bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani sabıkü'z-zikr nefsi-i Şehirköyü el-mezburenin mahsulat ve rüsumat-ı sairesi havass-ı hümayun tarafından zabt olunmak iktiza edüp ancak ber mantuk-ı inha Şehirköyü kasabasında beher hafta bazar gününde ikame olunan bazarın Pazarertesi gününe tahvili hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde cenab-ı mülukaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunması için Divan-ı Hümayun'dan tashih-i emr-i şerifi ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü eazım-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den halen defter emini iftiharü'l-eali ve ve'l-eazım *Mustafa Kani Bey -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun Pazarertesi gününe tahvili zımında Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif itasıyla tesviyesi hususu halen maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakatsemirim *Es-seyyid Abdurrahman Nafiz Paşa-edamallahu teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrasına irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şahane sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağla bazar-ı mezkurun beher hafta Pazarertesi günlerinde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli tashih ile iktiza eden İcmal-i Hakanisin ita eylesin deyü varid olan emr-i âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu *fi 18 S sene 1266*

El-Fakir El-Hacc Ahmed Nureddin et-tevkiî halen

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Şehirköyü'nde* beher hafta Pazar günlerinde ikame olunan bazarın Pazarertesı gününe tahvili hususuna irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağla muccebince ba ferman-ı ali tashih olundu fî 18 S *se-ne* 1266

El-Fakir El-Hacc Ahmed Nureddin et-tevkiî halen

-50-

(TKGMA, no.66, *Elbasan Mufassal*, s.4-5).

Der beyan-ı bac-ı siyah

Bazara satılmağa gelen buğday ve arpa vesair hububatın yükünden ikişer akça bac alınur. Tamam yük olmayup çuval ve torba ile gelen mercimek ve nohud ve bakla vesair bunun emsalinden haline göre birer ikişer avuç bağ alınur. Ve sebzevat ve lahana tamam yük olsa içinden bir sortuluk bağ alınur. Yükden eksük olsa birer avuç alınur. Ve kestane yükü ki altı kile olur andan dahi iki akça bağ alınur. Ve satılmağa tuz yükünden iki akça bac alınur ve bir akca ihtisab için alınur. Ve odun ki araba ile gelüp satılsa her araba yükünden nesne alınmaz. At ve eşek yüküyle çıra gelse birer sortuluk çıra alına. Ve satılık için gelen kirpasın her topundan ki iki gönleklik mikdarı ola birer sorti bac alınur ve bir donluk dahi bir sorti bağ alınur. Ve pirinç ve bal ve yağ yükünden ikişer akça bağ alınur ve birer akça ihtisab için alınur. Ve keten yük ile gelmeyüp her kimesne beşer ve onar akçalık getürüp satar olsa beşer akçalık ketenden iki Üskübî bac alınur. Bu zikir olan bac cümle gelen meta satıldığı vakide alınur. Satılmayup sahibi alup gitse nesne alınmaz ve ahali-i dükkân ve gayrı kimesneler muhtesib olan kimesne kadı marifetiyle verdiği narhdan eksük bulunursa ve çiğ çipil ve illetli nesne satarlarsa muhtesib olanlar marifet-i kadı ile ihtisab-ı kanun üzere cerimesin alalar. Ve haricden bazara gelüp oturup esbab ve meta satandan resm-i sergi deyü birer pul alına. Ve çölmek ve bardak ve desti yükünden bir akca bac alına. Ve palamud yaprağı yükünden bir akca bac alına deyü Defter-i Atik'de mukayyed bulunmağın üslub-ı mezkur üzere Defter-i Cedid'e dahi kayd olundu.

-51-

(TKGMA, no.59, *İskenderiye Mufassal*, s.2).

Tarif-i bac-ı bazar

Bazara gelen galleden ve meyveden ve pirinçden ve baldan ve yağdan ve peynir ve balık yükünden ve çuha yükünden bi'l-cümle bazara cem'i yükle gelen metadan her yüke ikişer akça bac alına. Ve odun arabasından iki ağaç odun ve bargir yükünden bir ağaç odun alına. Ve bir yük çıradan rub akcalık çıra alına. Ve kassab boğazladığı koyundan dört koyundan bir akca bac alınup ve bazara gelüp satılan koyundan iki koyuna bir akca bac alına. Ve bazarda satılan bargirden alandan ve satandan ikişer akça bac alına. Ve sığırdan alandan ve satandan birer akça bac alına ve sığırı satun alup taşra gitse üç akca bac alına. Ve bazarda satılan esirden alandan ve satandan dörder akca bac alına ve bazara ve şehire satılmağa gelen hamrdan fuçudan on beş akça ve humldan ikişer akça bac alına

-52-

(TKGMA, no.190, *Üsküp Mufassal*, s.21).

İkame-i bazar-ı nefsi Üsküp beher hafta yevm-i Salı

Nefsi Üsküp'de kal'a pişgahında yevm-i Ahad'da ber mutad bazar kurulmakta ise de ahali-i reayanın yortu günlerine tesadüfi cihetiyle icra-yı ayınlerine mani olup ahz ü ita edemediklerinden bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili hususu Üsküp meclisi tarafından ba-ılam ve ba-mazbata inha olunmuş ve ilam ve mazbata-ı mezkuru musaddak Üsküp eyaleti müşiri sabık düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem Mehmed Selim Paşa -edamallahu teala iclalehu- tarafından ba-tahrirat inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti Defterhane-i Amire'den bade'l-ihraç Üsküp nahiyesine tabi neferat-ı mahallat ve çiftlik-i aded ile nefsi Üsküp el-mahsul tahtında resm-i çift-i müselmanan-ı nefsi Üsküp ve ispenç-i gebran yekun maa gayrihu dört yük otuzbirbinsekizyüzyetmişaltı akça yazı ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamam yazı-yı mezkuresiyle hass-ı hümayun mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş ve nefsi Üsküp'de ikame olunan bazarın sarahaten tahriri mahalli bulunmadığının cevabı tahrir olunmuş ve Duniçe kazasında

beher hafta Ahad günü kurulan bazarın Salı gününe tahvili hususu kaza-ı mezbur tarafından vaki olan inhaya mebni binikiyüzaltmışüç senesi şehr-i Şabani'l-muazzamı'nın yirmibirinci gününde südur eden hatt-ı hümayun mucubince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş ve bazar-ı mezkurun beher hafta Salı günlerinde ikamesi hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i hümayun-ı mülukane lede'l-arz istizan olduğu vechile irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olunması için Divan-ı Hümayun'dan tashih-i emr-i şerif ısdar ve tisyarı mukteza-yı maslahatdan idüğü eazım-ı rical-ı Devlet-i Aliyye'den halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemii'l-meali ve'l-mefahim *Es-Seyyid El-Hacc Mehmed Said Muhib -dame uluvvuhu-* tarafından arz ve ilam olunmuş ve bazar-ı mezkurun Salı günlerinde ikamesi zımında Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıta emr-i şerif ısdarı ve bazar-ı mezkurda furuht olunan eşyanın kantar vesaire rüsumatının akdemce neşr ve ilan kılınan tarife-i matbuaya tevfikân ahz ü tahsiliyle hasılat-ı vakıasının varidat-ı saire hasılatıyla beraber Maliye Hazine-i Celilesi'ne irsali zımında Üsküp valisine tahrirat tastiriçün *Mektubî maliye Odasına* ve keyfiyet malum olmak üzere Rumeli Varidat muhasebesine ilm ü haberleri itasıyla tesviyesi hususu halen maliye nazırı düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir *Es-Seyyid Abdurrahman Nafiz Paşa -edamallahu teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrasına irade-i seniyye-i şahane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket makrun-ı şahane şerefefza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağla bazar-ı mezkurun beher hafta Salı günlerinde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini sebt ve tashih eyleyesiz deyü bu hakire hitaben varid olan emr-i âli mucubince tashih ve sebt-i defter olundu fî 3 *Receb sene 1264*

El-Hakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkîf halen

İkame-i bazar der *nefs-i Üsküp* beher hafta yevm-i Salı

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere *nefs-i Üsküp*'de kala pişgahında beher hafta yevm-i Ahad'da ikame olunan bazarın Salı gününe sarf ve tahvil hususuna irade-i seniyye-i cenab-ı mülukane

müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağla muccebince ba-ferman-ı âli tashih olundu fî 3 Receb sene 1264

El-Hakir El-Hacc Ahmed Rıza et-tevkî halen

-53-

(TKGMA, no.194, Drama Mufassal, s.327).

Kanun-ı bazar-ı nefsi Nevrekob

At yüküyle yağ ve bal ve kuru yemiş ve piyaz ve balık ve tuz ve bunların emsali gelse yüküne iki akca alınur. Ve at yüküyle buğday gelse satandan yükde bir akca alınur. Ve kebe gelüp arşun ile satılsa bir dutluğ bir akca baş alınur. Ve at yüküyle çıra gelse yüküne bir pare çıra alınur. Ve odun gelse yükünden bir ağaç odun alınur. At satılsa satandan iki akça ve alandan iki akça alınur. Sığır satılsa satandan bir akça alandan bir akça alınur. Koyun boğazlansa yerli kassabdan dört koyundan bir akça bac alınur. Derili satılsa iki koyundan bir akça alınur. Sığır boğazlansa bir sığıra bir akça bac alınur. Ve ağaçdan ve tahtadan nesne alınmaz.

-54-

(TKGMA, no.54, Edirne Mufassal, s.135).

İkame-i bazar-ı nefsi Ferecik beher hafta Cuma günü

Gelibolu sancağında kain Ferecik kazasının kazaha-i saire misillü haftada bir gün bazar olmadığına ve bu cihetle kaza-i mezbur ahalişi yedlerinde bulunan mahsulat vesairelerini dilhahları üzere vaktiyle fûruht edemedikleri cihetle emval-i miriye'nin vakt-ı zamanıyla te'diyesinde duçar-ı mihenn ve meşakkat olmakda bulduklarına mebni kaza-i mezburda beher hafta Cuma günü bazar küşad olduğu halde hem ahali-i merkume duçar oldukları meşakkatden azade olarak matlubat-ı hazinayı vakt ü zamanıyla tediyeye etmelerine badi ve hem de bazar yerinde vukubulacak ahz ü itadan dolayı rûsum-ı ihtisab ve sairenin izdiyadını müeddi olacağından bahisle Gelibolu meclisinden ba-mazbata inha olunmuş ve mazbata-i mezkuru musaddak rical-i Devlet-i Aliyye'den Edirne defterdarı iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim Es-Seyyid Mehemed Said -zide uluvvuhuhinha etmekden naşi kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti Defterhane-i Amire'den bade'l-ihraç Ferecik nahiyesine tabi mahallat nefse-

rat ve çiftlik-i aded ile nefis-i Ferecik ve hasılı tahtında resm-i çift ve bennak ve mücerred ve gendüm ve mahlut ve an mahsulat-ı galle maa resm-i keyl ve bac-ı bazar-ı nefis-i Ferecik maa monopolya ve bozahane ve başhane ve bac-ı hamr ve deşt-bani ve hak-ı resm-i ganem ve bac-ı pay-ı nevahi-i Ferecik yekun maa gayrihu otuzbeş-binikiyüzelli akca Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamamen yazu-yı mezkuresiyle hass-ı hümayun mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş ve Filorina kazasına tabi Relh karyesinde bazar olmayup haftada bir defa Cumaertesesi günü bazar ikamesiçün binikiyüzelli tarihinde hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane ile b a-hatt-ı tevkîf tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş olmağla bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani salifü'z-zikr nefis-i Ferecik el-mezburenin mahsulat ve rüsumatı hass-ı hümayun tarafından zabt olunmak iktiza eylediği ve emsali vechile müceddeden bazar ikamesi hususuna müsaade-i aliyye erzan buyurulduğu halde hakipay-ı hümayun-ı mülukaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk eylediği halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli tashih olunmasıçün Divan-ı Hümayun'dan tashihi emr-i şerifi ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den bilfil defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım Es-Seyyid Mehmed Arif -dame uluvvuhu- arz ve ilam ve salifü'z-zikr nefis-i Ferecik havass-ı hümayundan olarak malikanelik vechile kimesnenin kayd ve beratına dahil olmayup meskutün anh kalmış ve bu makule meskutün anh kalan kura ve sairinin hasılatı kimler taraflarından zabt olunmaktadır mahallerinden bi'l-istilam tahsil olunarak hazine-i amireye teslimi aid bulunmuş olduğuna ve kaza-i mezkur dahi Gelibolu sancağında olarak elliiki senesinden itibaren maliye hazine-i celilesinden zabt ve idare olunmakta bulunmuş olduğuna nazaran Tanzimat-ı Hayriyye icabınca Ferecik kazası canibi muhassıllık bi'l-idare elli altı ve yedi seneleri hasılat-ı vakıaları ve ellisekiz ve dokuz senelerine mahsuben nizamı vechile mahallinden bi'l-müzayede taliblerine maktuan ihalesiyle bedelat-ı malumesi varidat-ı sene ile beraber hazine-i merkumeye teslim olunmuş ve olunmakta bulunmuş ve nefis-i Ferecik elli iki senesinden ellidört senesi gayetine değin hasılat-ı vakıası ve mikdara baliğ ve kimlerin yed ü zimmeterinde kalmış ise bi't-tahkik tahsil olunarak ba defter-i müfredat başka ve bazar-ı mezburun hasılatının varidat-ı saire ile maan hazine-i amireye irsal olunmak üzere mektub tahririçün Mektebî Maliye Odasına ve keyfiyet malum olmak için Varidat muhasebesine başka başka ilm ü haberlerinin itasıyla Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîf tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali muta-

zamının başka emr-i şerif ısdar ve tesyariyla tesviyesi hususu vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyeden halen *maliye nazırı* düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat semir *Safveti Paşa -edamallahu teala iclalehu-* canibinden ba-takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrasına irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i halî mutazammın diğer emr-i şerifi tasdir ve ita kılınmış olmağla Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalline kaleminle tashih ve sebt-i defter eyesün deyü bu hakire hitaben ba-hatt-ı hümayun varid olan emr-i âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 27 CA (*Cemazielahir*) *sene 1260*

Es-Seyyid Ahmed Nureddin et-tevkî

İkame-i bazar-ı nefsi Ferecik beher hafta yevm-i Cuma

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere bazar-ı mezkurun ikamesiçün ba-irade-i seniyye sadır olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 27 CA *sene 1260*

Es-Seyyid Ahmed Nureddin et-tevkî

-55-

(TKGMA, no.65, Edirne Mufassal, 2. cilt, s.56).

İkame-i bazar der *kaza-i Filibe* yevm-i Pençşenbe haftada bir defa

Filibe kazasında beher hafta yevm-i Ahad'da kurulagelen bazar-ı yevm-i mezbur reyanın *yortu günleri olmak cihetiyle pek cem'iyetlü olamayup ahali-i kazanın dilhahları üzere ahz ü ita* olunamadığından bazar-ı mezburun Pençşenbe gününe tahvili babında bir kıta emr-i alişan süduru istidasına dair ahali-i merkumenin bir kıta mahzarlarıyla ol babda *kaza-ı mezbur kadısı kıdvetü'l-kudat ve'l-hükkam mevlana İbrahim Edhem -zide fezailehu-* tarafından bir kıta ilam-ı şer'i takdim kılındığından bahisle icra-yı iktizası hususu *Asakir-i Mansure ferikliği* rütbe-i celilesiyle mebahî *Filibe nazırı* emirü'l-umerai'l-kiram *Hayreddin Paşa -damet mealihu-* tarafından varid olan bir kıta şukkada inha olunmakdan naşi kuyud-ı lazimesi

ve emsali keyfiyeti bade'l-ihrac *Filibi* nahiyesine tabi mahallat-ı müselmanan ve gebran ve *cemaat-ı kibtıyan ve yahudiyan aded ile nefsi-i Filibe ve mahsul-ı ba'zı mukataat tahtında mukataat-ı bac-ı siyah ve resm-i keyl-i kabban ve resm-i fuçı-ı Filibe fi sene sekse-naltı binbeşyüz akça yekun maa gayrihu* bir yük seksenaltıbinbeş-yüzaltı akça yazı ile Defter-i Mufasal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmalde tamam yazı-yı mezkuresiyle hass-ı hümayun mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş ve maada *ber mantuk-ı şukka* Filibe'de haftada bir def'a ikame olunan bazarın saraha-ten tahriri mahalli Defterhane-i Amire'de bulunmadığının cevabı dahi tahrir olunmuş olmağla bu takdirce bu muktezayı Defter-i Hâ-kani marrü'zıkr nefsi-i Filibe el-mezburenin *mahsul-ı mukataa-i bac-ı siyah ve resm-i keyl ve resm-i kabban ve resm-i fuçı ve rusu-mat-ı sairesi hass-ı hümayun tarafından zabt olunmak iktiza edüb* bir suretde balada bast ü beyan ve ilam ü istida olındığı üzere hafta-da bir defa kurulu gelen bazar-ı mezkurun yevm-i Pençşenbe icra olunmak için emsali misillü tanzim ve tesviyesine müsaade olduğu halde mübarek rikab-ı hümayun-ı malikaneye arz ve istizan ve ol babda hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun-ı şahane süduruna mütevak-kıf iddiğini defter emini iftiharül ekabir ve ekarım *Mir Ali Raif -zide uluvvuhu*-nun arzı mefahiminden müsteban ve salifü'z-zıkr Filibe kazasında ikame-i bazarın sarahaten kayd-ı mahalli bulunmamış ol-duğu meal-i derkenar ve arzından müstefad olmağla bu suretde ber mantuk-ı inha zıkr olunan Filibe kazasında beher hafta yevm-i Ahad kurulagelen bazarın dahi badema Pençşenbe günleri ikamesi hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan olduğu halde emsali misillü ba-hatt-ı hümayun-ı şevket makrun-ı şahane Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tahrir olunmak için başka ve mahal-line ifade-i hali ve ruhsatı havi başka *Divan-ı Hümayun* kaleminden evamir-i aliyye ısdarı lazım geleceğini halen *hazain-i şahane def-terdarı* iftiharü'l- eali ve'l-eazım *Musa Safveti- dame uluvvuhu*- tak-rir ve takriri hakpa-yı hümayun-ı şahaneye lede'l-arz inha ve istizan olunduğu vechile husus-ı mezburun icra-yı iktizası zımnında lazım gelen tashih-i emr-i alışanı ısdar ve tesyari hususuna irade-i seniyye-i şahane taallukuyla ol babda hatt-ı hümayun-ı mealı nümün-ı mülukane-i levha-zıb südur etmiş olduğuna imtisalen kaza-i mez-burde ikame olunan bazarın bundan böyle Pençşenbe gününe tahvi-li zımnında *Divan-ı Hümayun* kaleminden iktizasına göre tashih ve ifade-i hali evamir-i aliyyesinin ısdarı babında defterdar-ı mumai-leyh tekrar telhis etmeğin mucibince defterin getürdüp kaza-i mez-burda emsali misillü haftada bir kere Pençşenbe günü bazar ikame olunmasıçün kayd-ı mahallini kalemle tashih ve sebt-i defter ey-

leyesin deyü bu hakire hitaben ba hatt-ı hümayun varid olan emr-i ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 14 sene 1256 kayd şod 5 *gurre-i CA sene 1256*

Ahmed Nureddin et-tevkî halen

İkame-i bazar der *kaza-i Filibe* yevm-i Pençşenbe haftada bir def'a

Vassalede tafsil olunduğu üzere ikame-i bazar der *kaza-i Filibe* yevm-i Pençşenbe haftada bir defa bu hakire hitaben sadır olan فرمان-ı âli mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 14 sene 1256 kayd şod *gurre-i CA sene 1256*

-56-

(TKGMA, no.187, *Gümülcine Mufassal*, 1. cilt, s.17).

İkame-i bazar der *kasaba-i Demürhisar* beher hafta yevm-i Cumaertesi be-Defterhane-i Amire müceddeden tashih ve sebt-i defter şude.

Mansure Hazinesi'nden voyvodalık vechile zabt ve idare olunan kazalardan Paşa sancağında vaki Demürhisar kazasının nefsi kasabasında ve kurb ve civar olan medine-i Siroz'da haftada bir defa kurulagelen bazar Ahad günü olup kasaba-i mezbur bazarına gelen tüccar medine-i mezbur bazarından dur ve Siroz bazarına giden dahi Demürhisarı kasabasında bazarında mehcur olarak bu keyfiyet hem tüccara ve hem de ahali-i fukaraya müstelzim-i usret ve müzayaka olduğu tefasilatdan bahisle Demürhisarı kasabası bazarının Cumaertesi gününe tebdil ve tahvili hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığını havi emr-i alişan itası niyaz ve istirhamda olduklarını Demürhisarı kadısı kıdvetü'l-kudat ve'l-ekarim mevlana El-Hacc Mustafa-zide fazluhu- ba ilam inha ve ol babda kaza-i mezbur ahalisinin mazharlarını inha etmekden naşi kuyud-ı lazımesi ve kimesnenin mülküne ve vakfına ve havass-ı hümayuna teaddi olmayarak emsali keyfiyeti bade'l-ihrac Demürhisarı nahiyesine tabi neferat-ı müselmanan ve fukarat-ı gebran ve kıbtıyan-ı aded ile Demürhisarı ve'l-mahsul tahtında ispenç ve hane ve mücerred ve öşri gallat ve hububat ve mahsul-i ihtisab maa bac-ı siyah yekun maa gayrihu ellüç bin akça yazı ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamam yazusuyla Mehmed Paşa hassı dahilinde olduğu ve nefsi Demürhisarı kazasında ber

mantuk-ı ilam Ahad günü ikame olunan bazarın Defterhane-i Amire'de tahrir-i mahalli bulunmadığından salifü'z-zikr nefsi-i Demürhisar el-mezburenin ber minval-i muharrer ispenç ve öşr-i gallat-ı mahsulat ve mahsul-ı ihtisab maa bac-ı siyah ve gayrihu rüsumatı Mehmed Paşa hassı tarafından eğerçe zabt olunmak iktiza edüp ancak ber mantuk-ı ilam ve mahzar Demürhisar kasabasında haftada bir defa Ahad günü kurulagelen bazarın balada zikr ve beyan olduğu üzere *Defterhane-i Amire*'de kaydı bulunmadığından günü tahvilinden sarf-ı nazar olunarak kasaba-i mezburda emsali misillü haftada bir defa Cumaertesi günü müceddeden bazar ikamesine müsaade-i aliyye erzan kılındığı takdirce taraf-ı eşref-i mülukanedden bi'l-istizan izn ve ruhsatı havi hatt-ı hümayun-ı şahane-i şeref-bahş süduyuyla emsali misillü Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmak için Divan-ı Hümayun'dan *tashih emr-i şerifi* itası iktiza eylediğini iftiharü'l-ekabir camiü'l-mefahir ve'l-mekarim el-muhtassu bi-mezidi inayeti'l-meliki'd-daim *tuğrakeşlik inzamı*yla *halen defter emini El-Hacc İbrahim Edhem -zide uluvvuhu-* arzının mefahiminden müsteban olmuş olmağla bu suretde zikr olunan Demürhisar kazasında ve kasabasında kayden bazar yerinin tahriri mahalli bulunmadığından günü tahvilinden sarf-ı nazar ile emsali misillü müceddeden bazar ikamesi takdirinde bir tarafa mazarratı olmadığı kaza-i mezbur voyvodalıği *Mansure Hazinesi*'nden mazbut olarak semeratı Hazine-i Mansure'ye aid olduğu gibi bazar-ı mezkurdan hasilat olacak cüzi ve külli menafi dahi Hazine-i Mansureye raci olacağına ve'l-haletü hazihi kaza-i mezbur voyvodası olan Redif Asakir-i Mansure binbaşılardan olan kıdvetü'l-emacid ve'l-ayan *Mir Ali -zide mecduhu-* li eclit-takdim *Dersaadet*'de bulunduğuna celb ile kaza-i mezburda istida olduğu üzere bazar ikamesine ruhsat-ı seniyye erzan kılınmasında ahali-i fukaraya bir guna zarar ve nef'i olmadığı isticvab ve ikame olduğu takdirce emsali misillü hasilat ve rüsumatının bir hüsn surete rabtı lazım geleceği keyfiyeti ifade olundukda kaza-i mezburda ikame olunan *bazar kuyud-ı aklamda her ne kadar mukayyed değil ise de mahallinden şimdiye kadar kurulup mutad hükmüne girmiş olarak bir tarafa mazarratı olmadığından başka ahali-i müstelzim idiğini ve bazar-ı mezkurun hasilat ve rüsumatı cüz'iyat makulesinden ise de ber mantuk-ı ilam ve mahzar bazar-ı mezkurun yevm-i mezkurda ikamesine iz ve ruhsat-ı şahane erzani kılındığı hasilat ve rüsumat-ı vakiasına Demürhisarı kazasının bu def'a derdest tanzim olan bazı perakende iltizamına *yed-i vahid nizamına* rabtından dolayı olacak menafiine ve bazar-ı mezkurun hasilat ve rüsumatından voyvodalığın senevi Mansure Hazinesine aid olan elliüçbinbeşyüz guruş se-*

meresi itibaren altıbinbeşyüz guruş zamm ile semere-i mezkureyi maa zamm altmış bin guruşa iblağ edeceğini ifade etmiş olmağla bu surette inha ve istirham olunduğu ve voyvoda-i mumaileyhin ifadesi vechile emsali misillü kaza-i mezburda beher hafta Cumaertesini günü müceddeden bazar ikamesine emr ve irade-i seniyye-i mülukane taalluk kılındığı halde mucibince *Muhasebe-i Evvel'e* kayd ile Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmak için başka ve mahalline ilam-ı hali mutazammın başka iktiza eden evamir-i aliyenin tasdir ve keyfiyyet malum olarak semen maddesinin icra-yı iktizasına mübaderet olunmak üzere *Muhasebe-i Evvel'e* başka ve *Mansure Zimmeti Defterleri'ne* başka ilm ü haberleri tahririyle tesviyesine ibtidar olunacağını *Asakir-i Mansure Hazinesi defterdarı iftiharü'l-ulema ve'l-ekabir Es-Seyyid Abdurrahman Nafiz -dame uluvvuhu-* takrir ve takriri atabe-i ulya-yı mülukaneye lede'l-arz inha ve istizan olduğu vechile tanzim ve icrasına ibtidar olunması mealinde hatt-ı şerif-i şevket-redif-i mülukane-i şeref-riz-i südur etmeğin hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun ile sadır olan ferman-ı celilü'l-kadr ve defterdar-ı mumaileyhin takriri muciblerince defterin getürdüp Demürhisarı kasabasında emsali misillü haftada bir gün Cumaertesini müceddeden bazar ikame olunmasıçün Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini kalemle tashih ve sebt-i defter eyleyüp *Asakir-i Mansure hazinesine İcmal-i hakanisini veresin* deyü bu hakire hitaben varid olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 9 Ş sene 250 (*mühür*)

İkame-i bazar der *kasaba-i Demürhisar* beher hafta yevm-i Cumaertesini be-Defterhane-i Amire müceddeden tashih ve sebt-i defter şude

Vassalede tafsil olunduğu üzere *Demürhisar* kasabasında haftada bir emsali misillü bazar ikame olunması için bu hakire hitaben varid olan ferman-ı âli mucebince tashih ve sebt-i defter olundu fi 9 Ş sene 250

-57-

(TKGMA, no.187, *Gümülcine, Mufassal, 1. cilt, s.79*).

İkame-i bazar-ı kasaba-i Mestanlı der kaza-i Sultanyeri beher hafta yevm-i Salı

Filibesana sancağına mülhak Sultanyeri kazasının Mestanlı kasabasına üç çaryek mesafesi olup beher hafta Salı günleri kurulmakta

olan bazarın kasaba-i mezkure derununa nakl olunması muhassena-tı mucib olacağı ba-mazbata ve tahrirat inha olunmuş olmakdan na-şi kuyud-ı lazımeye müracaat olundukda kasaba-i mezkur timar da-hilinde olduğu cihetle bazar-ı mezkurun nakl ve tahvili hususuna müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahal-line ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerif ısdarı ve Va-ridat muhasebesine ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi Maliye Nezaret-i Celilesi ve Defter Emanet-i Behiyyesinden ifade ve ilam olunmuş ve ol-vechle icrası hususuna irade-i aliyye müteallik ola-rak mucibince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli tashih olunmak üzere diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucibince kasaba-i mezburede beher hafta Salı günlerinde müceddeden bazar ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan fer-man-ı ali mucibince tashih olundu fî gurre-i Rebiülevvel sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere Mestanlı kasabasına üç çaryek mahalde beher hafta Salı günlerinde kurulmakda olan baza-rın kasaba-i mezbure derununa nakl olunması hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şeref-südur buyrulmuş olmağın ol babda sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fî gurre-i Rebiülevvel sene 1285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkîî

-58-

(TKGMA, no.187, Gümülcine Mufasssal, 1. cilt, s.112).

İkame-i bazar der kasaba-i Gümülcine haftada bir def'a yevm-i Pençsenbe

Paşa sancağında vaki nefsi-i Gümülcine kasabasında haftada bir gün kurulagelen bazar yevm-i Ahad'a mahzuz olmak ve ol cevanib-de bulunan kura ve kasabaların dahi ekserisininin bazarı yevm-i mezkurda kurulmak cihetiyle bu keyfiyyet kasaba-i mezkurda olan hı-ref ve san'atın revaçlarına bir nev'i halel irasına mucib idüğü tafsilatdan bahisle bazar-ı mezburun Pençsenbe gününe tahvili hu-susu Dergah-ı Mualla kapucubaşlarından olup hala mezbur voyva-dası iftiharî'l-emasil ve'l-akran Ahmed Kaşif dame mecduhu tara-

findan varid olan bir kıt'a arizasından inha olunmaktan naşi kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyyeti bade'l-ihraç Gümülcine nahiyesine tabi mahallat neferat-ı aded ile nefsi-i Gümülcine ve hasılı tah-tında ispenç ve gendüm ve cev v yekun maa gayrihu ellibeşbin akça yazu ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamam yazusuyla Piyale Paşa hassı mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş ve nefsi-i Gümülcine'de vaki bazarın tahrir-i defter olmuş ve nefsi-i Gümülcine'de vaki bazarın tahriri mahalli Defterhane-i Amire'de bulunmadığının cevabı dahi tahrir olunmuş bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani nefsi-i Gümülcine el-mezburenin mahsulat ve rüsumatı Piyale Paşa hassının ber vech-i malikane mutasarrıflarından zabt olunmak iktiza edüp ancak balada bast ü beyan olunduğu üzere voyvoda-i mumaileyhin şukkası mantuku üzere Gümülcine kasabası derununda ikame-i bazar hususuna irade-i seniyyeye müteallik olduğu halde emsali misillü ikame-i bazarın günü tasrihiyle Defterhane-i Amire'ye müceddeden tashih ve sebt olunmasıçün Divan-ı Hümayun'dan tashih emri şerifi itası iktiza eder ise de ancak husus-ı mezbur hakpa-yı hümayun-ı mülukane'ye arz ve istizana mütevakkıf idüğünü iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim halen Haremeyn muhasebecisi es-Seyyid el-Hacc Mehmed Sa'id zide uluvvuhunun arzı mefahiminden müsteban ve salifü'z-zikr nefsi-i Gümülcine kasabasında ikame-i bazarın sarahaten tahriri mahalli bulunmamış ve liva-i mezburda vaki Temürhisarı kasabasında beher hafta yevm-i Ahad'da kurulagelen bazarın tahriri mahalli yoğise de bundan mahallinden ba ilam vaki inha ve istid'aya mebni günü tahvilinden sarf-ı nazarla beher hafta Cumaertesi günü müceddeden bazar ikamesi hususuna müsaade-i seniyye erzan olarak ol babda şerefriiz-i südur olan hatt-ı hümayun-ı şahane mucebince Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmak için Divan-ı Hümayun kaleminden tashih emri-i şerifi tastir ve ita olunmuş emsalinden bulunmuş idüğü emsali nümayan olmağla bu suretde ber mantuk-ı inha ve arz zikr olunan Gümülcine kasabasında dahi ikame-i bazarın sarahaten tahriri mahalli bulunmadığından günü tahvilinden sarf-ı nazarla emsali misüllü haftada bir def'a Pençsenbe müceddeden bazar ikamesine müsaade-i seniyye erzan olduğu halde hakpa-yı hümayun-ı mülukaneden bi'l-istizan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane Divanhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmasıçün başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka Divan-ı Hümayun'dan evamir-i aliyye tastiriyle tesviyesi lazım geleceğini umur-ı maliye nazırı dustur-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir vezir Es-Seyyid Abdurrahman Nafiz Paşa edamallahu teala iclalehu ba takrir

inha ve takriri hakpa-yı hümayun-ı mülukane'ye lede'l-arz inha ve istizan olduğu üzere yevm-i mezkurede bazar ikame olunmak üzere başka başka lazım evamiri ısdarıyla icra-yı iktizası hususuna irade-i aliyeye-i mülukaneye taallukıyla ol babda hatt-ı meali-nakt-i şehinşahaneye sahife-südur olmağın mucibince tashih etmek emrim olmuştur hatt-ı hümayun-ı inayet-makrunla sadır olan ferman-ı celüli'l-kadr ve müşir-i muamileyhin takriri muciblerince defterin getirdüp ber minval-i muharrer kasaba-i merkumede emsali misillü haftada bir kerre Pençsenbe günü bazar ikame olunması için mahalli tashih ve sebt-i defter olundu fi ZA sene 1254

İkame-i bazar der kasaba-i Gümülcine haftada bir def'a yevm-i Pençsenbe

Vassalede tafsil olunduğu üzere Gümülcine kasabasında haftada bir gün emsali misillü bazar ikamesiçün ba hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı ali mucebince tashih olundu fi ZA sene 1254

-59-

(TKGMA, no.64, Kıbrıs Mufassal, s.12).

Küşad-ı panayır der haric-i kal'a-yı Lefkoşa der cezire-i Kıbrıs beher sene Eylül'ün onbeşinden nihayetine kadar

Kıbrıs ceziresinde Lefkoşa kal'ası haricinde mukaddema panayır ikame ile cezire-i merkume kurasından ve mahall-i saireden pek çok ahali ve tüccar cem ederek bir haylice ahz ü ita olunmakta ve ahali-i mütemekkine mahsulat ve eşya-yı sana'iyyesini kıymet-i hakikasıyla fūruhtuyla kendülerinin servet ve cezire-i merkumenin ma'muriyyeti istilzam edeceği bedihi iken panayır-ı mezkur hayli vakitdenberü terk olunmuş ve şimdi küşadı muhasenatdan bulunmuş idüğinden bahisle yetmişsekiz senesi Eylül'ünün onbeşinden nihayetine kadar kema fi's-sabık icrası hususu Kıbrıs meclisinden ba mazbata inha olunmuş olmakdan naşı kuyud-ı lazımaye müracaat olundukda kaza-i mezbur hass-ı hümayun dahilinde olduğu cihetle panayır-ı mezkurun mah-ı Eylül'ün onbeşinden nihayetine kadar kema fi's-sabık icrası hususuna müsaade-i seniyye erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkii müceddeden sebt ve tashih olunmak üzere emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü Defter Emaneti tarafından arz ve ilam olunmuş ve ber muceb-i ilam panayır-ı mezkurun küşadı hususuna müsaade-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde Defterha-

ne-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkiî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerif ısdarıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-ı saltanat-ı seniyyeden maliye nazırı olup nişan-ı ali-i Osmanî'nin birinci ve Mecidiye nişan-ı zi-şanının ikinci rütbelerinin haiz ve hamili dustur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i fetanet-semir Mehmed Nuri Paşa edamallahu Teala iclalehu canibinden ba takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane müteallik ve şeref-sadr buyrulmuş olmağın mucibince panayır-ı mezbur mah-ı Eylül'ün onbeşinden nihayetine kadar kema fi's-sabık icra olunmak üzere mütehayyizan-ı rical-i Devlet-i Aliyye'den tevki-i Divan-ı Hümayun Mehmed Raif dame uluvvuhuya hitaben ferman-ı ali sadir olmağın mucibince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkiî müceddeden sebt ve tashih olundu fi 10 Rebiülevvel sene 1279

El-Fakir Mehmed Raif tevki-i Divan-ı Hümayun

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere Kıbrıs ceziresinde Lefkoşe kal'ası haricinde beher sene Eylül'ün onbeşinden nihayetine kadar panayır küşad olunması hususuna irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağla mucibince ba ferman-ı ali tashih ve sebt-i defter olundu fi 10 Rebiülevvel sene 1279

El-Fakir Mehmed Raif tevki-i Divan-ı Hümayun

-60-

(TKGMA, no.58, Niğbolu Mufassal, s.137).

Vidin eyaleti dahilinde kain İvraca kazasında bazar kurulmadığından ahali-i fukara malzeme-i zaruriyelerinin tedarikinde meşakkate duçar olduklarından beher hafta Pazar günleri kaza-i mezkurda bazar ikamesiçün ruhsatı havi bir kıt'a emr-i alişan ısdarı hususu ba mazbata inha ve mazbata-i mezburu musaddaka halen Diyarbekir eyaleti valisi düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezir Hayreddin Paşa edamallahu Teala iclalehunun Vidin eyaleti müşirliği hengamında tarafından inha olmakdan naşi kuyud-ı Defter-i Hakani'si ve emsali keyfiyyeti Defterhane-i Amire'den bade'l-ihraç İvraca nahiyesine tabi mahallat neferat-ı aded ile nefs-i İvraca ve hasıl tahtında ispenç ve hinta ve şa'ir ve niyabet maa bac-ı bazar ve resm-i arus-ı müselmanan ve gebran ve resm-i fuçı 11.455 akça yekun maa gayrihu yetmişbeşbin akça yazı ile

Defter-i Mufasssal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de tamamen yazı-yı mezkuresiyle havass-ı hümayun mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş nefis-i İvraca mukataası bi'l-cümle tevabi ve levahık ve hukuk ve merafileryle havass-ı hümayundan ifraz olunup Ayasofya-yı Kebir cami-i şerifi ittisalinde vaki kitab-hane-i hümayun vakfına zamm ve ilhak olmak üzere 155 tarihinde südur eden emr-i ali mucebince ba hatt-ı tevkîî tashih olunmuş ve nefis-i İvraca el-mezburenin mahsulat ve maa bac-ı bazar ve resm-i arus-ı müselmanan ve gebran ve resm-i fuçı ve rüsumat-ı sairesi vakf-ı mezbur tarafından zabt olunmak iktiza eylemiş ve Kavala nahiyesine tabi Mostani karyesinde beher hafta Cumaertesı günü müceddeden bazar ikame olunması hususu ahali ve reaya tarafından vaki olan inhaya mebni 250 senesi şehr-i Şevvali'l-Mükerrem'in yirmiüçüncü gününde ba hatt-ı hümayun sadır olan emr-i şerife mucebince Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkîî tashih olunmuş olduğu emsalinden bulunmuş olmağla zıkr olunan İvraca kazasında beher hafta Pazar günü müceddeden bazar ikame olunması hususuna müsaade-i aliyye olduğu halde canib-i hümayun-ı mülukaneye lede'l-arz irade-i seniyye-i şahane taalluk ederek Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkîî tashih olunması için Divan-ı Hümayun'dan tashih emri şerifi ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü eazım-ı rical-i Devet-i Aliyye'den bi'l-fiil defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemü'l-meali ve'l-mefahim el-Hacc Mehmed Sa'id Muhibb dame uluvvuhu tarafından arz ve ilam olunmuş ve mucibince bazar-ı mezkurun yevm-i mezburda müceddeden ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkîî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerife ısdarı ve hasılatının varidat-ı saire hasılatıyla beraber maliye hazine-i celilesine irsal olunmak için Vidin muhafızına inha olunmak üzere Mektubi Maliye Odası'na ve Rumeli Varidat muhasebesine ilm ü haberleri itasıyla tesviyesi hususu maliye nazırı düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir Es-Seyyid Abdurrahman Nafız Paşa edamallahu Tala iclalehu canibinden dahi ba takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechle icrasına irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tasdir kılınmış olmağla bazar-ı mezkurun Pazar gününde ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini kalemikle sebt ve tashih eylesin deyü bu hakire hitaben varid olan emr-i ali mucebince tashih olundu fi 17 S sene 1262

El-Hakir Mir Ali Raif et-Tevkî-i Divan-ı Ali

Vassalede tafsilen şerh olunduğu üzere İvraca kazasında beher hafta Pazar günlerinde müceddeden bazar ikamesiçün şeref-efza-yı sahife-südur olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun muccebince ba ferman-ı ali tashih olundu fi 17 S sene 1262

El-Hakir Mir Ali Raif et-Tevkii-i Divan-ı Ali

-61-

(TKGMA, no.194, Drama Mufassal, 2. cilt, s.258-259).

Damad-ı şehriyarî düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezir Halil Rıfat Paşa edamallahu teala iclalehunun takdim eylediği bir kıt'a takriri mealinde zir-i idarelerinde kain Praveşte kazasına muzaf Moştakine karyesine etraf kazalardan tecemmubirle mukaddema küşadı mutad olan hafta bazarı mürur-ı zaman ile mensî hükmüne girmiş ve bu makule kurada mer'i olacak olan hafta bazarları misillü karye-i mezburede Çarşanba günlerinde bazar küşadıyla sekene-i kaza-i mezburun iktisab ve temettü intifaları taraf-ı cihandariye da'vat-ı hayriyye isticvabını müstelzim idüğü beyanıyla ol babda müsaade-i aliyye erzan olmasını kaza-i mezbur naibi kıdvetü'n-nüvvabi'l-müşerri'in Kadızade Mevlana Es-Seyyid El-Hacc Derviş Ali zide ilmuhunun merbuten takdim eylediği ilam-ı şer'iyyede niyaz ve istida olunmuş olduğuna mebni emsali vechile ber vech-i istida karye-i merkumede dahi ol vechle bazar küşadı hususu muvafık-ı irade-i seniyye kılındığı halde iktiza eden emr-i alışanın ısdarı hususunu inha ve iltimas etmiş ve kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti bade'l-ihraç Kavala nahiyesinde tabi-i Çiftlik aded ve müselmanan ve gebran neferat-i aded ile karye-i Moştaki ve hasıl-ı karye-i mezbure tahtında bennak ve gendüm ve cev v ve niyabet ve resm-i arus maa tapu-yı (zemin) ve deştbanı yekun maa gayrihu yirmiikibinüçyüzyirmidokuz akça yazular ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve karye-i mezburenin yazusunun dörtbin akçası ifraz ve *bozuntu an zeamet* olmak üzere asakir-i mansure süvarilerinden Adil veled-i tekaüd Nureddin'in kaydına dahil olup bakisi müşterekleri kaydlarındadır ve karye-i mezburede bazar ikame olunduğunun tahriri mahalli Defterhane-i Amire'de bulunmadığının cevabı tahrir olmuş bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani karye-i Moştaki el-mezburenin hasılat ve rüsumatı asakir-i mansure süvarilerinden merkum Adil veled-i tekaüd Nureddin ile sair müşterekleri taraflarından zabt olunmak iktiza eder bu suret-

de ber mantuk-ı ilam vezir-i müşarünileyhin memhur şukkası natık olduğu üzere karye-i mezburede dahi balada bast ü beyan olduğu üzere yevm-i Çarşamba emsali misillü müceddeden bazar ikamesine müsaade-i seniyye erzan kılındığı takdirce hakpa-yı hümayun-ı mülukaneden bi'l-istizan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane sürdürüyle Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt-i tashih olmak için Divan-ı hümayundan tashih emr-i şerifi itası iktiza eylediğini iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim camiü'l-mefahir ve'l-mekarim el-muhtassu bi-mezidi inayeti'l-meliki'd-daim tuğrakeşlik inzımanıyla halen defter emini olan El-Hacc İbrahim Edhem zide uluvvuhunun arzı mefahiminden müsteban olduğunu halen başdefterdar iftiharü'l-umera ve'l-ekabir Mir Ali Necib dame uluvvuhu takrir ve takriri atabe-i ulya-yı mülukaneye lede'l-arz defterdarın işbu takririnde inha olunduğu vechile tanzim ve icrasına ibtidar olunsun deyü hatt-ı şerif-i şevket-redif-i mülukane-i şeref-riz südur etmeğin mucibince hatt-ı hümayun-ı inayet-makrunla sadır olan ferman-ı celilü'l-kadr ve defterdar-ı mumailleihin takriri muciblerince defterlerin getirdüp zikr olan Moştaki karyesinde Çarşamba günü emsali misüllü müceddeden ikame olunması için Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini kaleminle tashih ve sebt-i defter eyleyüp icmal-i hakanisin veresin deyü bu hakire hitaben ba-hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 23 (Şevva)l sene 1250

El-Fakir El-Hacc İbrahim Edhem tevkî ve emin-i Defterhane-i Amire halen

İkame-i bazar der karye-i Moştaki yevm-i Çarşamba

Vassalede tafsil olunduğu üzere karye-i mezburede Çarşamba günü emsali misüllü müceddeden ikame-i bazar olunması için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih-i defter olundu fi 23 (Şevva)l sene 1250

-62-

(TKGMA, no.194, Drama Mufassal, 2.cilt, s.276).

İkame-i bazar der mahall-i iskele-i Çayağzı der dahil-i liva-i Siroz beher hafta yevm-i Pazartesi

Siroz sancağı dahilinde kain Çayağzı nam mahalde iskele ve işlek olmasından tüccar ve sairenin kesretine binaen dad ü sited hu-

susunda meşakkat çekmekte olduklarından bahisle mahall-i mezkurda beher hafta Pazartertesi günlerinde bazar ikamesi hususu Siroz meclisinden ba mazbata inha olunmuş olmakdan naşi kuyud-ı lazimesi Defterhane-i Amire'den bade'l-ihraç zikr olunan mahalde beher hafta Pazartertesi günlerinde bazar ikamesi hususuna müsaa-de-i seniyye-i mülukane erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkî müceddeden sebtü tashih olunmak üzere Divan-ı Hümayundan tashih-i emr-i şerif ısdarı mukteza-yı maslahatdan idüğü halen defter emini iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemiü'l-meali ve'l-mefahim Ahmed Tevfik Bey dame uluvvuhu tarafından arz ve ilam olunmuş olduğundan ber mucib-i ilam beher hafta Pazartertesi günlerinde müceddeden bazar ikamesi için Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli ba hatt-ı tevkî tashih olunmak üzere başka ve mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerif ısdarı ve keyfiyet malum olmak üzere Rumeli varidat muhasebesine ilm ü haberinin itasıyla tesviyesi hususu vükela-yı fiham-i saltanat-ı seniyyeden halen maliye nazırı ve Mecidiye nişan-ı hümayununun birinci rütbesinin haiz ve hamili düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir Es-Seyyid Mehmed Hasib Paşa edamallahu Teala iclalehu canibinden ba takrir ve telhis ifade ve ifham olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i seniyye-i mülukane taallukıyla ol babda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane şeref-efza-yı sahife-südur olarak mukteza-yı münifi üzere ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif verilmiş olmağla mezkur Çayağzı nam mahalde beher hafta Pazartertesi gününde bazar ikame ve küşad olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini kalemle sebt ve tashih ve icmal-i hakanisin ita eylesin deyü varid olan emr-i ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 28 CA sene 1274

El-Hakir Mehmed Sa'di et-Tevkiî

İkame-i bazar der mahall-i iskele-i Çayağzı der medine-i Siroz beher hafta yevm-i Pazartertesi

Vassalede tafsilen şerh olunduğu vechile Çayağzı nam mahalde beher hafta Pazartertesi günlerinde bazar ikamesine irade-i seniyye müteallik ve şeref-südur buyrulmuş olmağla ol babda sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 28 CA sene 1274

El-Hakir Mehmed Sa'di et-Tevkiî

-63-

(TKGMA, no.194, Drama Mufassal, 2. cilt, s.276).

İkame-i bazar der medine-i Siroz beher hafta yevm-i Salı

Medine-i Siroz'da beher hafta ikame olunagelen bazar Pazar günü olduğundan yevm-i mezburda reyanın yortuları olmak ciyetiyle dükkanları mesdud ve kura-i saire ahalisinin dahi tesviye-i umurları bazar-ı mezkura münhasır olarak bu suretle levazımat-ı zaruriyyelerini ahz ü itada duçar-ı ta'b ve meşakkat oldukları runümun olduğundan emsali misillü bazar-ı mezkurun Salı gününe tahvili hususunu müsted'i Siroz naibi kıdvetü'n-nüvvabil-müteşerriin mevlana Mehmed Hilmi zide ilmihunun verdiği bir kıt'a ilamı irsal kılınmış idüğinden bahisle ber vech-i muharrer bazar-ı mezkurun yevm-i mezkura tahvili hususuna müsaade-i seniyye erzan kılınması ber vech-i muhassillik halen Selanik sancağı mutasarrıfı ve Siroz Müdürü dustur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezir İbrahim Paşa edamallahu Teala iclalehunun varid olan bir kıt'a şukkasında inha eder ve kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti bade'l-ihraç Siroz nahiyesine tabi neferat ve mahallat-ı müselmanan ve neferat-ı mahallat-ı gebran ve neferat-ı cemaat-i Yahudiyan aded ile nefsi-şehr yetmişikibin akça yazı ile Defter-i Mufassal'da muharrer kalemiyle tahrir ve tamam yazusuyla Defter-i İcmal'de havass-ı hümayun dahilinde olmağla bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani sabıkü'l-beyan nefsi-şehr ve hasılıyla mahsub bac-ı bazar ve resm-i kantar maa bac-ı bazar-ı yaylak-ı nefsi-şehr el-mezburenin mahsulat ve müteveccihatı hass-ı hümayun tarafından zabt olmak iktiza eder bu suretde işbu mezbur ilam ve vezir-i müşarünileyhin memhur şukkası mantukı üzere medine-i Siroz'da yevm-i Pazar ikamesi mutad olan bazarın emsali misillü Salı gününe tahviline müsaade-i seniyye erzan kılındığı takdirce hakpa-yı hümayun-ı cihandariye arz ve istizan ve hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun-ı mülukane-i şeref-bahş süduyuyla Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli tashih ve sebt-i defter olmak için Divan-ı Hümayun'dan tashih emri-şerifi itası hususunu iftiharü'l-ekabir ve'l-ekarim camii'l-mefahir ve'l-mekarim el-muhtassu bimezidi inayeti'l-meliki'd-daim tuğrakeşlik inzımamıyla halen defter emini El-Hacc İbrahim Edhem zide uluvvuhu arz ve arzı mantukı üzere Siroz kazası bazarının eyyam-ı mezkura tahvili hususuna emri ve irade-i seniyye-i şahane taalluk olur ise mucibince Defterhane-i Amire'de olan kaydı tashih ve sebt-i defter olmak için Divan-ı Hü-

mayun'dan tashih emr-i şerifi başka ve keyfiyyet mahallinde ma-
lum olmak için kezalik başka ifade-i hal emr-i şerifleri itası icab
edeceğini halen Asakir-i Mansure hazinesi defterdarı iftiharü'l-
umera ve'l-ekabir Es-Seyyid Abdurrahman Nafiz dame uluvvuhu
takrir ve takriri huzur-ı faizü'n-nur-ı mülukaneye lede'l-arz Siroz
bazarının Salı gününe tahviliyle tanzim ve tesviyesine ibtidar olun-
ması mealinde hatt-ı şerif-i şevket-redif-i şahane-i levha-aray südur
olmağla mucibince iktiza-yı münifi icra olmak babında sarahaten
ferman-ı alişan sadır olmağın hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun ile
sadır olan ferman-ı celilü'l-kadr ve defterdar-ı mumaileyhin takriri
muciblerince defterin getirdüp ber minval-i meşruh bazar-ı mezkur-
ru Salı gününe tahvil ve ikame olmak üzere Defterhane-i Amire'de
olan kaydı mahallini kaleminle sebt ve tashih eyleyüp icmal-i haka-
ninin veresiz deyü bu hakire hitaben varid olan emr-i ali mucibince
tashih ve sebt-i defter olundu fi 3 R sene 1251

*El-Fakir El-Hacc Ibrahim Edhem tevkî ve emin-i Defterhane-i
Amire halen*

İkame-i bazar der medine-i Siroz beher hafta yevm-i Salı

Vassalede tafsil olunduğu üzere bazar-ı mezkur Salı gününe
tahvil ve ikame olmak üzere ba hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı
ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 3 R sene 1251

*El-Fakir El-Hacc Ibrahim Edhem tevkî ve emin-i Defterhane-i
Amire halen*

-64-

(TKGMA, no.194, Drama Mufassal, 2. cilt, s.282).

İkame-i bazar-ı karye-i Urlak der kaza-i Siroz beher hafta
yevm-i Pençşenbe

Siroz kazasında kain Urlak karyesinde beher hafta Pençşenbe
günlerinde müceddeden bazar küşad olunması hususu ba şukka in-
ha olunmuş ve karye-i mezkur havass-ı hümayun dahilinde olduğu
cihetle bazar-ı mezkurun yevm-i mezkurda ikame olunması hususu-
na müsaade-i aliyye erzan kılındığı halde Defterhane-i Amire'de
olan kaydı mahalli ba-hatt-ı tevkî tashih olunmak üzere başka ve
mahalline ifade-i hali mutazammın başka iki kıt'a emr-i şerif ısdarı
ve Varidat muhasebesine ilm ü haberi verilmek üzere tesviyesi Ma-

liye nezaret-i celilesi ve Defter emanet-i behiyyesinden ifade ve ilam olunmuş ve ol vechile icrası hususuna irade-i aliyye müteallik olarak mucibince ifade-i hali mutazammın diğer emr-i şerif tastir kılınmış olmağın mucibince kaza-i mezburda beher hafta Pençşenbe günlerinde müceddeden bazar ikame olunmak üzere Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahalli müceddeden tashih olunmak için bu hakire hitaben sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih olundu fi 29 Ramazan sene 285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

Vassalede tafsilten şerh olunduğu üzere Urlak karyesinde beher hafta Pençşenbe günlerinde müceddeden bazar küşadı hususuna irade-i aliyye-i vekalet-penahi şeref-südur buyrulmuş olmağın olbabda sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 29 Ramazan sene 285

El-Fakir El-Hacc Mehmed Raif et-tevkî

-65-

(TKGMA, no.194, Drama Mufassal, 2.cilt, s.326)

İkame-i bazar der karye-i Zırtova tabi-i kaza-i Nevrekop beher hafta yevm-i Cumaertesi

Paşa sancağında Nevrekop kazasına tabi Zırtova karyesiyle kurb ve civarında olan kuranın yakın mahalde bazar olmamak cihe-tiyle ahali-i fukara ahz ü ita-yı malzeme-i zaruriyye zımnında dokuz on saat mesafe mahallere giderek duçar-ı meşakkat olduklarına ve salifü'z-zikr Zırtova kazası ahalisinin rezasını ve vustada vaki olduğuna binaen karye-i mezburede haftada Cumaertesi günü bazar ikamesi hususuna müsaade-i seniyye erzan olunması kaza-i mezbur naibi kıdvetü'n-nüvvabi'l-müşerriin Nureddin zide ilmuhu tarafından varid olan bir kıt'a ilamda inha olunmuş ve kuyud-ı lazimesi ve emsali keyfiyeti bade'l-ihraç Nevrekop kazasına tabi neferat-ı aded ile karye-i Zırtova ve hasıl tahtında gendüm ve cev yekun maa gayrihu yirmidörtbin akça yazı ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir ve Defter-i İcmal'de hass-ı hümayun mülhakatından olmak üzere tahrir-i defter olmuş ve derkenar olunandan maada karye-i mezburede ikame-i bazarın tahriri mahalli Defterhane-i Amire'de bulunmadığının cevabı dahi tahrir olunmuş bu takdirce ber mukteza-yı Defter-i Hakani karye-i Zırtova el-mezburenin mah-

sulat ve rüsumatı hass-ı hümayun tarafından zabt olunmak iktiza eder bu suretde işbu ilam mantuku üzere karye-i Zırtova el-mezburede yevm-i Cumaertesi bazar ikamesine müsaade-i seniyye erzan olduğu takdirce emsali misillü hakpa-yı kamyab-ı mülukane-ye arz ve istizan ve hatt-ı şerif-i şevket-makrun-ı şahane-i levha-zib süduruyla Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmak için Divan-ı Hümayun'dan tashih emri şerifi itası mukteza-yı maslahatdan idüğünü iftiharü'l-eali ve'l-eazım müstecem-i cemü'l-meali ve'l-mefahim tuğrakeşlik inzımamıyla defter emini El-Hacc İbrahim Saib dame uluvvuhu arz ve inha zikr olunan Zırtova karyesinde dahi emsali misillü haftada bir Cumaertesi günü ikamesine müsaade-i seniyye erzan olduğu halde hakpa-yı hümayun-ı mülukaneden bi'l-istizan ba hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahanemle Defterhane-i Amire'ye müceddeden sebt ve tashih olunmak için Divan-ı Hümayun'dan tashih emri alışanı tasdir ve keyfiyet malum olmak için Maliye muhasebesine ilm ü haberi tahsis ve itası icab edeceğine umur-ı maliye nazırı dustur-ı mükerrer müşir-i mufahham nizamü'l-alem müşir-i sadakat-semir vezir Abdurrahman Nafiz Paşa edamallahu Teala iclalehu ba takrir inha ve takriri hakpa-yı hümayun-ı mülukaneye lede'l-arz ve istizan olduğu üzere karye-i mezburede emsali misillü haftada bir Cumaertesi günü bazar ikame olunmak için lazım gelen emr ısdar ve maliye muhasebesine ilm ü haberi itasıyla icrası hususuna ibtidar olunması mazmununda hatt-ı şerife-i mülukane-i levha-zib südur olmağla mucibince emri ısdar ve ilm ü haberi ita olunmak babında sarahaten ferman-ı alışan sadır olmağın mucibince hatt-ı hümayun-ı inayet-makrunuyla sadır olan ferman-ı celilü'l-kadr ve müşir-i müşarünileyhin takriri mucibince defterlerin getirdüp ber minval-i muharrer karye-i merkumede emsali misillü haftada bir Cumaertesi günü bazar ikame olunması için Defterhane-i Amire'de olan kaydı mahallini kaleminle tashih ve sebt-i defter eyleyüp icmal-i hakanisin veresiz deyü bu hakire hitaben varid olan ferman-ı celilü'l-kadr mucibince sebt ve tashih olundu fi 22 S sene 254

El-Hakir El-Hacc İbrahim Saib tevkî halen

İkame-i bazar der karye-i Zırtova tabi-i kaza-i Nevrekop beher hafta yevm-i Cumaertesi

Vassalede tafsil olunduğu üzere Zırtova karyesinde beher hafta yevm-i Cumaertesi ikame-i bazar olunması için ba hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı ali mucibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 22 S sene 254